

ZEMPLEN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLEN-VÁRMEGYÉNEK ÉS A ZEMPLEN-MEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLETNEK

HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉS ÁR.
Egész évre 6 frt.
Félévre 3
Negyedévre 1 frt 50 kr
Bérmontelen levelek csak ismert kesztyűi fogadtatnak el.
Készítők nem adatna vissza.
Egyes szám ára 20 kr.
A nyilatkozás minden garandósor díja 20 kr.

HÍRDETÉS DÍJ
hivatalos hirdetéseknek:
Minden egyes sor után 1 kr.
Asonféléül bélyeg 20 kr.
Kiemelt díjazottak s hűsítéssel ellátott hirdetéseknek: minden 2 centiméter után 3 kr számítatik.
Állandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtatik.
Hirdetéseket a „Zemplén” nyomdába küldendők.

A vármegye monografiája.

— Két cikkely. —

II.

Leszámoltam a fenforgó nehézségekkel; tudom, érzem, mire vállalkoztam. Nehéz, igen nehéz a feladat, amelynek megoldásába fogtam.

Mert céloom a Szirmay Antaltól 1813-ban latin nyelven kiadott „Notitia Topographica, Politica inlyti comitatus Zempleniensis” és ugyancsak a fentebb megnevezett szerzőnek 1804-ben, ugyancsak latin nyelven „Notitia Historica Comitatus Zempleniensis” című munkáit, édes hazánk nyelvére átültetve, közközre adni.

Munkám nem lesz, nem is akar, betűszerint való fordítás lenni. Szabadon, magyaron stilben, egyszerűen magyarul szándékozom pertraktálni azt a sok lélekemelő tény, amit Szirmay annyi lelkiismeretességgel, olyan hangya-szorgalommal és annyi odaadással, éjet is nappallá tevén, még ma is a történelmi kútfő fontosságával bíró, előbb hivatkozott műveiben a jövődőség számára, nekünk zemplénieknek pedig legkedvesebb örökségül hagyományozott, öszszefűrt. Nem a holt betűhöz ragaszkodom: a szellemet iparkodom és iparkodtam hűen visszaadni.

Avaskos, 485 és 371 oldalra terjedő latin munka, melyben nem egy helyütt a mai történetírás, oknyomozó kutatás alapján, hibát, vagy mondjuk tévedést talált, dacára e tévedéseknek, nagy becsű; mert felöleli mindazt, amit egy monografiának a szó teljes értelmében felölelnie kell. Őseink bevándorlásától, megtelepedésétől e vármeg-

gyében, annak községeiben; az egyes községek nevének eredetét, volt tulajdonosait, azoknak családi és birtokviszonyait, történelmi szereplését és sok egyebet történelmi okiratok alapján tárgyal, egész a 19. század elejéig.

Ezeket mind megtartottam a régiből. Ujat csak a hibás helyek kiigazításában nyujtok. Azt is nem a szöveg között, hanem jegyzetekben, csillag alatt. Különbözik erről legvilágosabb képet alkothatnak maguknak e lapok t. olvasói, mert, a szerkesztő barátom-uram engedelmével és szíves beleegyezésével, e lapok közelebbi számaiban *mutató részlet* is fogok közölni*).

E mutató részlet egy egész önálló, magában is megérthető nagyobb egész fog képezni. Egy képet a régen mult napokból, melyekre mi, magyarok, annyira sokatadók vagyunk.

Ennyit tartottam most szükségesnek a monografia szellemét illetőleg elmondani.

A tér szűk volta nem engedi, hogy részleteiben is elsoroljam a monografia tartalmát. Azt egy *Felhívás*-ban, melyet kibocsátok, fogom majd pontról-pontra előadni. Akkor előterjesztem egyúttal azt is, hogy mily árt szabtam egy-egy kötetnek. Most csak azt jegyzem meg itt, hogy az egész munka füzetekben is kapható lesz, s egy-egy füzetnek az ára oly csekély, hogy annak még a legszegényebb ember is, anyagi megterhelés nélkül, birtokába juthat.

Mert nem anyagi nyereszkesedés, nem önös haszonlesés vezérel e nagy munka létrehozásánál.

* A t. olvasó közönség számára kész örömmel veszek.

TÁRCA.

Dohánygyárunkról.

— A „Zemplén” eredeti tárcája. —

Azt hiszem, nem fogom a Danaidák hordáját töltögetni, ha a tekintetes szerkesztő úr engedelmével némely, a közönséget is érdeklő mozzanatot közlöm a *Zemplén* hasábjain a jelenleg „en miniature” keretben mozgó ujhelyi kir. dohánygyár üzemének.

Köz tudomásu, hogy a filoxera vész következtében munka s kereset nélkül maradt alsó néposztályon segíteni kellett; ez volt bizonyára főintenciója a magas kormányának, midőn az ujhelyi kis dohánygyárat megnyitá s ez által Zemplén vármegye székhelyén mintegy új műipart teremt meg.

Az új műipar teljesen bevált. Ezt konstataálni csak ma lehetséges, midőn már naponkint 15—20,000 re rug az itteni gyárban jelenleg alkalmazott munkások kezeiből kikerülő szivarok száma s midőn egy-egy munkáspár, mert hát ketten készítenek minden egyes szivart, naponként 7, 8 sőt kilenc-száz szivart is képes készíteni.

De ne sin medias res!

Szenteljen a nyájas olvasó itt csak egy rövid negyedórát a jelen sorok írójának s szellemileg elkálauzolom kis üzemünkben, úgy, hogyha bucsut vesz tőlem s szellemileg mindent látott s megfigyelt, teljesen be lesz avatva minden titkaiba a szivargyártásnak.

Reggel 3/6 óra van. A régi postaépület udvarán létesített deszkakerítés előtt már tolongnak a bebocsátást váró munkások. Mindnyájan egészséges, életvidor, többnyire 14—17 éves, iparos-

leányok; kezükben kosárkájukat tartják, melyben a megengedett 1/4 órai pihenő idő alatt elkötendő reggelijük van elhelyezve

Most a gyári portás alakja látható, utána a gyártási altiszt, kik különböző nagyságu kulcsokkal felfegyverkezve közelednek a munkás-sereghez. A gyári harang megszólal, mire a deszkakerítés ajtaja kitarul s a munkások a gyárudvarba, innen pedig, miután a gyárhelyiségek is megnyitattak, az osztályokba mennek.

Mig ezek a részükre kijelölt helyekre sietnek s előkészületeket tesznek a munka megkezdésére: lépjen be szíves olvasóm velem együtt a gyári udvarba!

A meglehetősen szűk térség, amennyire csak lehetséges volt, ki lett aknázva, hogy a szükséges tárgyak benne elhelyezhetők legyenek. Ott a szivargyártási fal mentén két nagy, 4—5 hektoliteres hordó áll telisded teli ugynevezett kapitányvízzel, hogy szükség esetén rendelkezésre legyen. Mellettük több kisebb hordó, dézsa meg vödör szép rendben sorakoztatva várja, hogy a munkások kezeiket s munkaeszközeiket tisztára moshassák. Állandóan két nagy kupa áll a gyártási előszobában, mely egyúttal étkező helyiségül is szolgál. A kupákban folyton friss víz, mely célra egy férfi alkalmaztatik, ki minden órában tartozik a gyárat friss ivóvízzel ellátni. A tűzorségi s motózó szoba ablaka felett az oltó pemete, a két tüzi horog, vedrek stb. vannak a falra erősítve, melyek vész esetén a gyár megóvására az első segítséget nyujtanak. A két kád mellett egy kis lokomobil kézi fecskendő is mutatkozik, de nem soká, mert egy férfimunkás működésbe hozza, egy pillanat csak s a gyárudvar levegője a belőle kiömlő vizsugaraktól felfrissül. A felszerben egyéb házi szerek, mint ásó, lapát, fejsze stb. mellett egy lábajtásra berendezett köszörlökészülék van felállítva, a szivart készítő munkások legfőbb

Amit teszek: önzetlenül akarom tenni, a nemes cél iránt érzett lelkesedésből! S a cél nem más, mint édes hazánk ezredéves jubileoma alkalmával egy maradandó értékű munkával vármegyénk részéről is hozzájárulni a nemzet legnagyobb ünnepségséhez, hazánk ezredéves fennállásának diadalához.

E két cikkely csak tájékoztató akart és akar lenni a nagy közönség részére. Tájékoztetni arra, hogy az ige, az észme él; nem halt meg csak alszik, mint a bibliabeli leányzó.

És ha aludt eddig, most életre kél, mint minden ami szép, ami jó, ami nemes! Édes a reményem, hogy a nagy közönség részéről vállalatom nem fog hideg közönyt találkozni, hanem a pártolás igaz melegével fogja azt átkarolni.

Még egyet!

Az egész munka, két kötet, 1893. év végén teljesen készen lesz; a füzetes kiadás ép úgy, mint a kötetek.

Ennek az évnek terhes munkáját s a vele járó fáradságokat meg fogja édesíteni az a tudat, hogy vármegyénknek (és benne minden fiának) dicsőségére tettem, dolgoztam, nem hajhászva elismerést, anyagi hasznot, egy hosszú éven át!

És most, munkára fel!

Kapás Aurél.

S.-a.-Ujhely örömmünnepe.

A legelső város, mely a szellem, a munka és a hazafias érzés iránti legmagasabb elismerést Weherle Sándor dr.-nak miniszterelnökké történt kinevezetésében megtalálta és ez örömet meg is ünneplendő: városunk, S.-a.-Ujhely városa volt.

munkaeszközének, a dohánylevélvágó késnek folytonos élesítése céljából. Egy nyiló tetővel s oldalt kinyitható ajtóval ellátott „barna mezben tündöklő” személtádat is észrevehetni a szivarelő-készítési fal mellett a gyári szemét befogadására.

Különböző feliratu helyiségeket láthat a szíves olvasó, ha körültekint. Egyiken *Motosó szoba*, melybe a déli s esti munkaszünet alkalmával a gyanusnak feltűnő munkások küldetnek be a szolgálatot tevő tisztviselő által. Itt *Nyer-sanyagraktár* című feliratos tábla ötlük szemünkbe. A gyártási altiszt épp most nyitja ki e helyiség ajtaját. E raktárban 60—70 nagy, 2—3 métermázsás dohánybál van szép rendben asztalozva. A gyárvezető által kiszemelt bálak leemeltetnek s a *Szivarelő-készítés* feliratos helyiségbe gurítottak, ahol lemerlegetés után az ott alkalmazásban levő munkások az anyagot munkába veszik.

Hogy miként történik ez a mesterség? Tessek kérem odatekinteni. A bárlól a göngyéléket szépen lefejtik, ezt egy helyen gyűjtik; azután hozzáfognak a dohánylevelek válogatásához. Szin, érettség, finomság, rugékonyság tekintetében veszik bírálat alá az anyagot s a szerint különítik el. Ez az anyag tulnyomó részben *borítékot* szolgáltat, az *burkot*, a harmadik többnyire *belet*. E három elnevezés adja a szivargyártásnak szánt fegyártmányt, vagyis ezekből áll a szivar. A dohánylevelek közepét képező kocsányt itt gyűjtik nagy asztalban, mely a többi, szivargyártásra már nem alkalmas dohánymellékterményekkel együtt az egyik raktárhelyiségben álló *bálsajtó* segítségével elbáloztatni s valamely pipadohánygyártással is foglalkozó m. kir. dohánygyárnak elküldetni fog.

Menjünk immár a gyár legérdekesebb osztályába: a tulajdonképeni szivargyártásba.

Egy körül-belől 30 meter hosszú teremben vagyunk. A falakon számos szentkép mellett a koronás király olajfestéses arcképe függ, diszes

Mai számunkhoz egy ív melléklet van csatolva.

Széles e hazában követhette és követi a példa a tény, de az elsőket magunknak vindikáljuk. Magunknak vindikáljuk azt, hogy e város polgársága f. hó 20-án inpozáns kivilágítást rendezett; kivilágítást, aminő kevés alkalommal volt még. Az a szívvel-lélekkel való igyekezet, az a megvesztegethetetlen öröm, mely e napon városunkban uralkodott: pregráns bizonyítéka annak, hogy e város igaz ragaszkodással, őszinte tisztelettel van a legnépszerűbb miniszterelnök, mint a város diszpolgára, iránt és méltányolni tudja azt a nagy érdemet, amit *Wekerle* e város közgazdasági fejlődésének érdekében kifejtett.

Ez ünnepségről a következőkben számolunk be:

Oszutói időnek a legszebben bevált. A kissé éles levegő rózsapirossá csipkedte a sok szép menyecske, leány arcát, szóval mindazokét, akik ma este, a szürkület beálltával, az utcákon le s fel sétáltak.

És hányan voltak ezek!

Régi és elkoptatott hasonlat, de igaz, hogy az ember-áradat, mint a zsongó tenger, hullámozott. De volt is miért! Mindenki látni, mindenki tüntetni akart; tüntetni a legnépszerűbb miniszterelnök mellett, kinek tiszteletére a város polgársága ezt az igazán *demokratikus* tüntetést rendezte.

Egy szívvel, egy lélekkel határozta el magát a polgárság a kivilágításra, de meg is látszott az *egyakarát* a város minden részében. A *Zsolyomka* tetejétől le, egész majdnem a *Ronyváig*; a vasuti alkalmazottak telepétől egész a *Fótráig* az örömtűzők beálltával egyszerre kigyultak a lámpák.

Láttunk szerény fagyú gyertyától méteres római gyertyáig mindenféle változatban lángocskát és lángot; görög tüzet és röpentyüt; örökfényt és hirtelen tűnő magnézia sugarat.

Ha banális kifejezéssel akarnék élni: elmondhatnám, hogy a város fényárban úszott.

De nem kell oda cifra szó, válogatott és mégis semmit mondó kifejezés, a hol a *tények* beszélnek! *Facta loquuntur.* Az érzés szüli az akaratot, az akarat a tény. Közös érzés volt a tisztelet *Wekerle* iránt; közös az akarat e tiszteletet leróni; közös a tény: valami impozánsul megülni e nagy napot.

Referensi tisztelet ha betűszerűt a karnám teljesíteni: kevés lenne e lapok mostani tere arra, hogy hűen visszaadjam a látottakat. Kénytelen vagyok tehát csak arra szorítkozni a látottak közül, amik általános feltűnést és megbámulást okoztak.

Ezek közül felemlíthetem a középületek közül

a vármegyei házat,

mely a főutcára néző 17 ablakával s az ablakokban száz meg száz méccsel, gyertyával valami meleg, barátságos fényt árasztott és a lengő zászlók az igazi öröm tanúi voltak.

Ezt tapattaltuk

a kaszinó

épületénél is, valamint a

polgári olvasókör

lakóhelyiségénél is. Mindenütt izléses csoportosításban élénk, melegeit költő fényáradat.

aranyrámban. Az időjelző óra és a munkarend mellett még számos szabályrendeletet tartalmazó táblázatok vannak kifüggesztve.

Nyolc nagy munkaasztal van e teremben elhelyezve. Minden ilyen asztal két oldalán négy-négy munkásné dolgozik.

Ugynevezett guggonyokon ülnek mindnyájan; szék itt, e helyiségben, ismeretlen fogalom, mely guggonyok tetszetős formájuk s két fiókkal vannak ellátva a *Kimérő helyiség*-ből utalványadalékkönyvecske alapján kikapott félgyártmány elállítására.

Figyeljük meg e munkásnőket. A munkaasztal jobb oldalán ülők, az u. n. *bábnők* az előtük levő alakmintákba készítik a felszívet, az u. n. *bábot*, még pedig akként, hogy a szítás béltartályból kivett belet a buroklevélből vágott báblevélbe göngyölgetik; hogy mennyit kell begöngyölniök, azt a gyakorlat mutatja meg teljesen, meg a naponként eszközöltetni szokott szivarmérlegelés. Mert a szivarok szabályszerű súlyát s hosszát tartani is egyik főfeladata a vezetőségnek. A bábalakminták a teremben felállított *orsósajtó* segítségével lesajtolatnak s a sajtolás után az asztal balfelére kerülnek, hol a *fonónó* a borítéktakarókendőben elhelyezett, gyártásképes, vagyis a finom, szivós, rugékony borítéklevélből vágott szalagokkal az alakmintákból kivett bábot átfonja. Az átfonás után a báb már szivarrá változott át. Így lett a nyers anyagból kész szivar. Ugy a *fonónó*, mint a bábnő, mielőtt munkához fog, a munkahelyükön levő s vasrudon függő kötelet köti maga elé a levelekből leváló s már nem értékesíthető hulladékok gyűjtésére, mi a munkaidő végén átvizsgálás után ponyvákba köttetik.

Nézünk körül e munkaasztalokon. Ugy a *fonónó*, mint a bábnő előtt bádoggal bevont vágódeszka van. A bábnő vágódeszkáján csak a buroklevél s egy jól élesített vágókés fekszik, előtte

A Zenplén

könyvsajtójának, illetve kereskedésének kirakata, hol *Wekerle* miniszterelnöknek kabinet-fényképe drága szőnyegeg előterében, élő virágokból font koszorúval körülveve, felette fénylő aranybetűkben *»Elsjen soká Wekerle Sándor dr., miniszter elnökünk«* is egyike volt a legszebbeknek; ugy szintén a

női ipariskola

sem hátrált egy szemernyit sem a vetekedésben, a csinosnak, megragadónak előállításában.

És ki tudná még a sok középületet, minő a pénzügyigazgatóság, a posta, az iskolák, mind elsorolni!

A magánházak közül kivált a

Szentgyörgyi Vilmos

lakása, ahol *Wekerle* arcképe nemzetiszínű selyem szalaggal átfont cserkoszorútól övezve, bíboros alapon vakító világossággal volt szemlélhető és Markart csokrok, és babér girlandok között díszlett. Megkapó és elragadó volt a

Hornyay-féle ház

apró zászlócskaival, lampionjaival, bengáli tüzeivel. Impozáns volt száz, meg száz apró lángocskáival, élővirág koszorúival a

Bánóczy-ház is,

melynek az emelet alatt végig húzódó parkányzata a messze távolból ugy festett, mintha milliárdnyi csillagocskák ragyognának rajta.

A vármegye ház átellenében

özv. Szentgyörgyi Józsefné

házának erkélyén örök-lángok, röppentyűk, görög-tüzek, római gyertyák égtek fantasztikus változatban, alkalmas időközökben, hogy a sétáló közönségnek legyen elég látnivalója.

A másik *Szentgyörgyi*-ház, özv. Szentgyörgyi Lajosnéé, szintén kitűnt a sok közül. *Tomcsányi* Márton lakásán a

transparent.

melyben *W.* és *S.* monogram tündöklött, igen csinos volt.

Tűzi játék, melyet *Szentgyörgyi* Vilmos rendezett, tette élénkké a

parkot,

melynek igen sok bámálója akadt.

Elszámolhatnám az *Ambrózy*, *Zinner*, *Diószeghy*, *Éva*-féle házak mellett még számtalanok magánházait, sőt sok érdemes dolgot sorolhatnék föl a külső városból, pl. a *Gyula-lak* kivilágításáról és megvilágított fejratairól is, melyek mind-megannyian remekül pompáztak az esti homályban. De hát, ha valakit kifeleddem volna, tudja be annak, hogy én nem rendelkezem szabadon a helylyel, mert az sokkal szűkebb, mint a minőnek sokan gondolnák.

*

Igy ért véget az ünnepség, amelyet bátran mondhatunk e város *örömműnepsége*nek.

Közpé-

Vármegyei ügyek.

Közgyűlés. F. hó 21-én a legtöbb adót fizető bizottsági tagok névsorának meghitelesítése

meg alakminták nagy csoportja. A fonónó már komplikáltabb eszközökkel van felszerelve.

A vágódeszkáján szintén kés látható, amint az alatta levő borítéklevél nyugszik. Azonban ott van még a gyűrűalaku u. n. *ónkupak* is, melynek felső részébe az illető szivarnak neve, melyet a fonónó gyárt, van kivésve. *A. B. BB. C. D. E. F. H. J.* vagy az ujhelyi *K.* Ez ónkupak segítségével dolgozza, mondhatni esztorgályozza oly művészi szépre a szivarnak csúcsát, mely szép csúcs, sajnos, a jelenleg nálunk készített szivark 1 1/2 kros rövid magyar (gyári nyelven csak *K*) szivaroknál a gyártási teremben felállított 3 drb. csúcslevágó géppel levágatják s így csúcs nélkül megegy forgalomba; a fogyasztó közönség tehát a művészi szép csúcskidolgozásáról az itteni szivaroknak csak bent a gyárban szerezhet tudomást; a trafikban már e szép munkának semmi nyoma. A gördítő deszka is csak a fonónónál látható. Az egy hosszukás négyszögletes, keményfából készült munkaeszköz, melynek hivatása az elkészült szivarokat egypárszor végigmángorolni. Egy kis porcellán-csészében, a pép tégelyben, van aztán a *raganyag*, egy iztelen, szagtalan szép fehér pép, mely *gummitragant* elnevezés alatt ismeretes. Ezzel ragasztják le a felső, a csúcsot betakaró borítékszalagokat. A vágódeszka mellett egymásután szép rendben sorakoznak a szivartartó deszkácskák, melyekbe 25 évvel rakja a fonónó gyártott szivarjait. E szivartartók egy mozgatható kis léccállványon nyugszanak, mely állványt ha lenyomunk, őr mutatkozik, mely nem egyéb, mint az asztal alá készített s kihúzható fiók, mely akár a fél gyártmány konzerválására, akár a kész szivarok ideiglenes elhelyezésére szolgál. Ugyanily rejtett őr van a bábnő szítás béltartálya alatt. Egy rézgombot, ha felemelünk, felnyílik az asztalrész s az alatta levő fiók látható. E fiók, mely két rekeszre oszlik, a bélanyagok megőrzésére van hivatva.

végezt köziz. bizottsági ülés volt, amelyen, főispán öméltsága távol lévén, az alispán elnökölt. A főjegyző felolvasta az összeírt névsort, amit is ellenvetés nélkül elfogadtak. Egy új, *rendkívüli* közgyűlés van e tárgyban összehíva egy belügyministeri rendelettel.

A főszámvevő, mint a köziz. bizottságnak kiküldöttje, f. hó 24-én *Hönsch* Dezső kir. főmérnök társaságában beutazta a tiszá-luczi, gesztelyi, berzéki, köröm-keszteményi és a harangodi törv. hatósági közutakat, amelyek jóság tekintetében vetekednek az állami utakkal. A községek, mint vállalkozók, által a Hernád és Sajóból szállított kavics-garmadák kitűnő állapotban találtatván, átvétettek. A kavics-szállító községek sorából kitűnt Köröm.

A számvevőségénél az ebadó ellen beadott felszólamlások már elintéztést nyertek és a vonatkozó határozati javaslatok még e hét folyamán előterjesztetnek a köziz. bizottság szakküldött-ségének.

Hirek a nagyvilágból.

Károly, román király és a trónörökös, kik hosszabb távollét után legutóbb királyunk öfelségének voltak vendégei, visszaérkeztek székvárosukba, Bukarestbe. Az összegyűlt néptömeg a legmelegebben üdvözölte a királyt s trónörökösét és fákllyakkal kísérte a kocsiát a palotáig.

Calice báró osztrák-magyar nagykövet tiszteletére a török szultán fényes ebédet adott s ez alkalommal a legnyájasabb módon tüntette ki a a nagykövetet.

Lissabonban a portugáli királyi pár tiszteletére előkészített palotába valaki dűnamit-bombát lokott, mely széjjel robbanva ugyan kevés kárt, de nagy zavart okozott.

Umbertó, olasz kitaly, trónbeszédében hangsúlyozva, hogy Olaszország, mint a multban volt, a jövőben is fardadhatatlan támasza kíván lenni Európa békéjének és a jó egyetértésnek.

Dobbs, francia tábornok, Afrikában a dahomei harctéren elhatározó győzelmet nyert, amennyiben elfoglalta a benszüllött feketék fővárosát, *Abomey*-t. Ez a fegyvertény döntő csapás a rab-szolgaságra és emberáldozatokra alapított vérszomjas dahomei királyságra.

Hirek az országból.

Wekerle miniszterelnök a mult hétfőn mutatta be magát és az új kabinetet az országgyűlés mindkét házában, mely alkalommal a miniszterelnök elmondotta programját is. Az új kormány programja egy egész korszakot alkotó időszak utmutatója, — tovább folytatása a pénzügyek, a kereskedelem, a közköztetés, az igazságügy és közigazgatás tágas mezején. A kormány sulyt helyez a parlamentáris élet alapját képező választások tisztaságára, szabadságára és ez által a nemzet valódi akaratának nyilvánítására. Az új kor-

Hangyaszorgalommal folyik a munka. Bár merre nézünk a teremben, mindenütt csak serényen dolgozó kezek ideges mozgása tűnik föl, a bábnők alakmintái gyorsan telnek meg bábokkal, a fonónók szivartartó deszkácskái szivarokkal s a 3 csúcslevágó gép a teremben uralkodó csendet megzavarva kéréllhetetlenül gillotinozza le a szivar-nak szép csúcsát.

S ez így megy kora reggeltől késő estig.

A tisztelt olvasó azonban már észrevehette a munkaasztalok előtt mérleggel felszerelt külön asztaloknál működő s mintegy nagyobb hivatottságot eláruló 3 munkásnőt. Legyen szabad ezek működését is megtekintünök. Nevük *átvevőnő*, s bizalmi személyek, kik a munkásokat oktatják, az anyag kellő konzerválására kiváló gondot fordítanak, a csend, rend és tisztaság felett örködnök. Szavuk a munkásnők előtt parancs, melynek elhangoztával mindenki a hatalmat megillető tisztelettel, sőt félelemmel igyekszik a figyelemzetésnek eleget tenni.

Tulajdonképeni feladatuk: a szivar átvétel. Minden egyes gyártott szivar okvetetlenül ezen nők kezein megy keresztül. Képzelteti a tisztelt olvasó e nők türelmét, midőn az ujhelyi, jelenleg már 3,000,000-t jóval felülhaladó szivarmennyiséget darabonként kellett e három nőnek megolvasni. Mert kötelességük a munkásnőktől időközben átvett gyártmányokat gondosan megolvasni, azután az egyes szivarok jó vagy rossz voltát bírálni, a jókat a *sarládácskába* elhelyezni, a rosszakat kielejtezni, azután a szivarok hosszát, sulyát megvizsgálni s az illető munkásnők adalékkönyvecskejébe 500 szivar átvételét bejegyezni a rakládácskát lesajtolni s az átvételt a saját jegyzékébe is beiktatni.

Az sem érdektelen, hogy a munkásnőknek, kik 500 szivarhoz való anyagot kapnak, egyszerre újabb ilyen anyag csak akkor utalványoztatik, ha

Folytatás a mellékleten.

mánynak kitűzött célja az is, hogy a felmerült sajnálatos vallási béktelenségekkel szemben kívánatos vallásbékét helyreállítsa. Evégből fölvette működése körébe a kötelező polgári házasság kérdésének megoldását is; ami úgy értelmezendő, hogy az egyházak hivei tovább is egyházaik törvényei szerint léphetnek házasságra, de az állam saját állampolgárai számára mindenkitől egyformán kötelező polgári házasságot követelhet és állami bíraskodást a házassági viszonyból eredendő jogi esetek felett. A kormány-programnak ezt a részét a képviselő ház ellenzéki pártjai is örömmel fogadták. Nem úgy a főrendek háza, hol *Zichy* Nándor gf. kijelentette, hogy ő és társai minden törvényes eszközzel ellene fognak dolgozni a kötelező polgári házasság megvalósításának.

Budapest szék és főváros polgárságainak színe-java, hozzáteljes becslés szerint legalább is 50,000 főnyi polgárság 3000 fáklyával a mult szerdán este fáklyás menetet rendezett *Wekerle* minister-elnök tiszteletére. Ez a fáklyás menet, mint az alkalmi szónok eget verő eljenzések között mondotta, a szellem, a munka, az államférfiúi bölcsesség, egy szóval a hazafiúi erények előtt való meghódolás volt. A minister-elnök nagyszabású választásban magát a nemzet első naptsámosának vallotta.

A szerb egyházi gyűlés Karlóczán most tartja tanácskozásait. Dicséretükre válik az ottan egybegyűlt szerb egyházi és világi képviselőknek, hogy legnagyobb többségüket szoban és tettben hazafias magatartás jellemzi. Az egyik képviselő, *Grbic* esperes, ki Horvátországban született s nevedekett, valóságos magasztaló beszédet mondott a magyarságról. A beszéd annyira elragadta a patriárákat is, hogy az elnöki emelvényről lelépve, a szónokot megölelte és megcsókolta.

Különtételek.

(Legkegyesebb adomány.) Őfelsége a király, kabinet-irodája utján Szilvassy István morvai r. k. tanítónak 15 fnyai kegyes adományt küldött.

(Lapunk felelős szerkesztője) tegnap d. e. hirtelen megbetegedvén, helyette a mai számot egyik belső munkatársa állította egybe.

(Személyi hírek.) Főispánunk öm. ltósága Budapestről, hol hat napig tartózkodott, f. hó 24-én székvárosába visszaérkezett. — *Bihar* Ferenc ezredes, a 11-ik honvéd-ezred parancsnoka, az elmúlt hét három napján Ujhelyben időzött és megvizsgálta az itten állomásozó honvéd zászlóalj legénységét s különösen az ujoncok alapos kiképezéséért a tisztikarnak teljes elismerését és megelégedést nyilvánította. — *Király* József dohányjövendéki központi pénzügyi tanácsos, f. hó 23-án az esti gyorsvonattal városunkba érkezett. Másnap a dohánygyár üzemét inspicálta s teljes megelégedését fejezte ki a vezetőség előtt, a nagy haladás felett. Másnap a dohánygyár vezetőségi irodájában kezdtük meg a versenytárgyalást az új dohánygyári építkezéseket illetőleg. A bizottság

az elkészített 500 jó szivar tőlük már átvétetett. Rendszerben megy itt minden s el van itt foglalva mindenki. Egy seprőnő egész áldott nap a termék tisztántartásán fáradozik, úgy, hogy a padló folyvást tiszta, rajta hulladéknak, szemétnak stb. semmi nyoma.

Egy emelvényen az osztály egyik sarkában az altiszt ül íróasztalánál. E kinevezett alkalmazott egyáltalában mindenben kezére jár a vezetőségnek. Közvetíti a vett parancsot a munkásnéppel, felügyel a gyártmányok jószágára, az osztályban a csendért és rendért első sorban felelős; összeállítja a hetenként kifizetendő bérekről a jegyzéket, vezeti a napi mérlegelést s nyilvántartja a beteg, szabadságolt vagy bárminemű okból távol maradt munkásnőket.

Most a szivarcsomagoló osztályba lépünk. Ez osztályban csak egy a munkásnő: a csomagoló, ki a hosszukás asztalnál egész napon át állva dolgozik. Köröskörül állványok vonulnak végig a falak mentén az elcsomagolt szivarok felosztására. Ide vitetnek át a szivargyártásból a már átvett rakládcskában lesajolt összes szivarok. A munkásnő a garmadában előtte álló rakládcskákat felbontja s 50-enként veszi ki belőlök a gyártmányt, a kötegelő gépbe helyezi el, egy pillanat s már a kötegszalaggal van átkötve. A gépből kivieszi a köteget s újabb kötegek készítéséhez fog legott. Az összes szivarok kötegelése után a csomagkészítő géphez siet, melynek segítségével két köteget csomagga illeszt össze. A csomagot átfogó díszes szalag alsó részén az előállító gyár neve s a hónapé van kitüntetve, melyben az elcsomagolás történt. Az ekként elkészített csomagok az állványokra rakatnak, hol jó ideig légen száríttatnak. Innen azután a szárítóba kerül, hol szintén bizonyos ideig mesterséges meleg mellett tovább száradnak, míg forgalomképesek lesznek. A vezetőség, ha ezen időpont elérkezett, nagy gyártmányládákba csomagoltatja el 12 ezrével s szállíttatja

Király József pénzügyi tanácsosból és *Schneider* József dohánygyártási tiszt vezetőből, mint jegyzőből állt. Igen sok ajánlat érkezett be. Résztvett sok vidéki is. De a döntés a ministeriumban fog történni. F. hó 25-én *Király* tanácsos főispánunk öm. ltóságánál tisztelgett. A délutáni gyorsvonattal pedig visszautazott a fővárosba.

(Zsur.) Ma egy hete, Ujhely örömnepén, a főispáni termekben, hol legmegokoltabb volt az igaz öröm, *Molnár* Leóna öngagságánál díszes társaság gyűlt együvé, mely, *Dokus* Gyuláné öm. ltóságán és *Lissy* Kornél öngagságán kívül, jobbara az ujhelyi hölgykorszorú virágszálaiból és az arany ifjuságból tellett ki. A lekötözött szeretetre méltóság és páratlan vendégszeretet, mely a házi asszonyt általában jellemzi, teremtette meg az összejövetelt oly fesztelenné és kedvessé, hogy a harmincnégy tagból álló társaság gazdag oszonna s az inpozáns kivilágítás megtekintése után, a *Magyar Király* vendéglőben a késő éjjelig mulatott és táncolt.

(Eljegyzések.) *Kapás* Aurél, vármegyei tisztviselő s lapunk belső dolgozó társa, ma egy hete váltott jegyet S.-A.-Ujhelyben özv. Szentgyörgyi Józsefné szeretetreméltó, kedves és szellemes leányával *Ilonkával*. Zavartalan boldogságot, teljes megelégedést hozzon számukra a jövődől — *Issépy* István, s.-a. ujhelyi ügyvéd, e napokban jegyezte el *Jassik* Jolán kisasszonyt, özv. *Jassik* Menyhért nényirbogyányi birtokos kedves leányát. — *Gulovics* Miklós, aljegyző a gálszécsi körjegyzőségben, folyó hó 20-án jegyet váltott özv. *Pásztlyi* Bazilné kedves leányával, Emmával.

(Időjárás.) A zuzmarás, hideg széllel meg esővel vegyes napokat a tél teljes szigora váltotta fel e héten. 25-én leesett az első hó s azóta fehér lepel főd el utat, házakat, mindent. Tél apó beköszönését szíves örömmel veszik a vadászok, a korcsolya-sport kedvelők, mert immáron nekik is jó napjuk kínálkozik arra, hogy szenvedélyüknek kényük-kedvük szerint eleget tehessenek.

(Polonyi Elemér) zongora-művész, kedves földink, a mult hét folyamán *Basel*, *Zürich* és *Neuchatelben* tartott hangversenyeken művészi játékával nagy hódításokat tett. Legutóbb f. hó 22-én, *Mühlhausen* város műpartoló közönsége előtt játszott; hol babérkoszorúval tisztelték meg. *Polonyi* onnan Hollandiába és Belgiumba megy, hol megérkezett már várják. Az ifjú művészt zongora hangversenyén *Barby*, híres énekesnő kíséri.

(Erdőégés.) Nagy riadalmat okozott f. hó 22-én délután az a híre, hogy *Ég a Magas hegy!* És a város utcáiról nézve csakugyan úgy tetszett, hogy az ég, mert a Magas hegy déli oldalát csaknem a csucsig, füst felleg borította. A városi hatóság rögtön intézkedett a baj nagyobbodásának elhárításáról. Tizenkét utcacsopórt és néhány tűzoltó, kellő szerszámokkal ellátva *Schmidt* Lajos rendőrtanácsossal nyomban a helyszínre sietett, a hol szerencsére néhány száz négyszög méternyi területen még csak a száraz levél és avar égett s csak egyes száraz korhadó fatörzsebe kapott bele a tűz. Ekként az égő terület gyors

el az árda-raktáraknak.

Ez hát az itteni szivargyártás az alfától-ómeig.

Mint már előbb említém, az egyik kisebb raktárban a bálsajtó áll. Ennek segítségével a szivargyártásra nem alkalmas hulladék és kocsonyadohányok sajtolatnak el szép négyszög alakúvá s miután bál-alakot nyernek, kötelekkel összehuzatnak s olompeccsétellel lezaratnak s pipadohánygyártási célokra felhasználhatnak. Miután persze itt Ujhelyben még pipadohánygyártás nincs, egyelőre a szomszéd kassai társintézetbe szokták időközönként elküldeni.

A tisztelt olvasó tudni óhajtaná ugy-e bár, hogy milycn hát itt a munkások keresete? Erre a kérdésre rögtön fogok választ adni. A heti kereset, a most már fokozódott gyártás mellett, a kezdetben élvezett napszám mellett keresethez képest igen javult. *Ma már mindenki darabszáma-ra dolgozik, s csak szorgalom és ügyesség kell ahhoz, hogy sokat keressenek.*

A munkásnők legügyesebbjei, kik 8-9 száz szivart készítenek naponként, 5-6 forint heti keresethez jutnak, a kevésbbé ügyesek 2 ft 50 kr, 3 ft és 4 ft-hoz. Női keresetnek mindenesetre ez elég nagy, ami az új gyár megnyitásával a finomabb szivarok megkezdésekor még tetemesen nagyobbodni fog, mert mennél finomabb az előállítatni szokott szivar-nem, annál jobban fizeti a kincstár a munkát, vagyis gyári nyelven szólva: annál nagyobb a szakmánybér.

Este 6 óra van. A gyári harang megszólal s a munka befejeztét jelzi. Tíz perccel előbb már nagyban takarítanak az osztályokban a munkásnők. Munkahelyük, munkaeszközük megtisztításához fognak és szép rendben elhelyezvén, kész szivart, fél szivart, félgyártmányt és munkaeszközt, elhagyják helyüket, hogy holnap újból ugyanazt a munkát végezzék.

A termekből kitóduló munkásnők három

körül árkolása után, a mig a könnyen lobbanó fa és levél megégett, az égő fákat már kevés fáradtsággal sikerült beoltani. Ez alatt, mig az történt, a főbíró megkeresésére már százötven főnyi honvédség is utban volt, hogy az oltásban közremunkáljanak; szerencsére azonban már erre szükség nem volt. A tüzet, mint a nyomozás mutatja, valószínűleg a szállók tetején mászkáló kőkényszédő fiúk okozták, kik ottan tüzet raktak. Egyébként, a tulajdonos város e tüzből mi kárt sem szenvedett.

(Ütött a végórja a pengőpénznek.) Értjük azokat az ezüst érmekeket, melyek az osztrák érték behozatala (1858) óta ugyan a forgalom tárgyát már nem képezték, de a közpénztáraknál az o. értékhez viszonyított magasabb értékük szerint beváltattak. Így a korona-tallérok, kemény-tallérok pengő ferintok, régi huszasok stb. Ezeket az új koronaérték behozatala folytán most már csupán 1892. évi december hó 31-ig váltják még be teljes értékükben az állami pénztárak, tehát a kir. adóhivatalok is, azontul pedig csak az ezüst tartalom, az árfolyam érték lesz a mértékadó. Így, hogy példával világítsuk meg a kérdést: egy pengő forint most még és f. évi december 31-ig 1 ft. 05 kr-ért váltatik be, 1893. január 1-én tul pedig csupán ezüst tartalma maradván fel, körülbelül 75-80 krt fog érni; ha tehát azontul váltjuk be, vesztünk mindenik darabon 25-30 krt; a régi huszasért most még kapunk 34 krt, 1893-tól kezdve cirka 24 krt (az ezüst változó árfolyama szerint). — Ez a pénzügyi intézkedés fontossággal persze csakis azokra a gazdálkodó egyénekre bir, kik talán jobb remény fejében vagy más okból a láda fenekére rakták ezüst pengőpénzeiket; jó lesz tehát azokat most onnan elővenni s beváltani új értékre, esetleg szép arany koronákra, nehogy aránylag sokat károsodjanak. — Akiknek csak egy-két darab ily pengő, vagy még ezeknél is régiebb ezüst pénzük van, milyenek a Mária-Terézia tallérok stb., azok legcélszerűbben cselekszenek, ha muzeumoknak adják megőrzés végett.

(Templomszentelés.) Leleszről írják nekünk: A jászvári premontrei rend tulajdonát képező régi szép templomot, melyet a leleszi prépostság 12,000 ftba került költséggel valóban művészies fényvel és ízléssel újjátartott meg, e napokban szentelte föl és adta át istendicsdító hivatásának a Jézus szent keresztje tiszteletére *Bubics* Zsigmond, a kassai egyházmegyének közszeretető püspöke. Az alkalmi egyházi szent beszédet *Szepessy* Ede, egyházherületi esperes mondotta. A remek számba menő beszédből tudtuk meg, hogy II. (vak) *Béla* király Leleszt s a hozzátartozókat 1132-ben *Bolleszláv* váci püspöknek, ez pedig a premontreieknek adományozta, aki azután a jelenlegi templom helyén egy fényes templomot s társházat is építtetett s 1140-ben azt is örökre adományozván, a templomot 1142-ben *Katafánusz* egri püspök szentelte föl. A templom megújításában kiváló érdeme van ftndó és nsgos *Argalács* Márk leleszi jószágkormányzónak, mert az ő kérésére adta meg a rend feje, mlts. *Kacsavinszky* Viktor, jászói prelátus, az engedelmet az újjaalakításra és utalvá-

sorban állanak fel a gyárudvarban. Előttük a három bizalmi nő, kik a szolgálatot tevő tisztviselő intézésre kezdenek a motozáshoz. Kosárka, kendő, ernyő, szóval mi csak a munkásnőknél van, kibontatik; az átvévonók mindent megnéznék, vajjon nincs-e benne kincstári tulajdon?

Nincs kegyelem, kinél ilyenkor valami gyanus találatik! A szabályok értelmében a munkából való kizárást vonná ez maga után. Némelyiket az extra szobába (motozó szoba) is küldik, hol külön bizalmi nő a szokottnál alaposabban motozza meg azokat, kikre netán gyanu volna.

A termék rendbenhagyása után azok bezaratnak, az osztály- és raktárkulcsokat az ügyelő és kapus a gyárvezetőségi irodában levő kulcstartó szekrénybe akasztják fel s rövid jelentéstétel után haza mennek.

A nappali szolgálat véget ért. Kezdődik az éjjeli.

»A csöndnek birodalmát átveszi« az állandóan alkalmazott két túsőr.

A két nagy udvari lámpát meggyújtják s az ellenőrző órával járják negyedóránként végig a gyárudvart, miközben az udvar különböző helyein felállított kulcstartó ládácskában rejlt kulcsokkal az órát meghuzzák, mely másnap felnyitvatván: elmés szerkezetével jelzi, vajjon az órok ében voltak e, minden negyedórán meghuzzták-e az órát?

Miután kint, bent, szóval mindenütt mindent megtekintettek, a szeretetreméltó olvasó bizonyára avval a tudattal fog az itteni szivargyárból távozni, hogy a példás rend, tisztaság és nagy fegyelem egyik főtényezőjét kell, hogy képezze az itteni üzemnek s hogy ennek ellenőrzése, valamint a kincstári vagyon megóvása s értékesítése tekintében nagy felelősség hárulik a vezetőkre.

Bizony fegyelem és rend nélkül itt nem lehetne boldogulni!

De azért nem csak zordon fegyelem ural-

nyozta a restaurálás költségeit. A templomszentelésnél jelen voltak a püspök oldala mellett: Medveczky Ede kanonok, Prámer Alajos prépost, Schmid Kálmán prem. kassai házfőnök, Fábian Imre prem. járózó jószágkormányzó, Keil Lajos dr. prem. kassai tanár, Pász Sándor dr. prem. nagyvárad tanár, Plent Nándor kassai püspöki szertartó, Szepessy Ede ker. esperes, Lachocsinszky Adólf n. tárkányi, Lojda János botyáni, Somogyi Gerő kir.-helmecezi, Csaba György csapi plébánosok. Tomory István káplán, Antalóczy Imre kiérd. gk. esperes, Melles Emil gk. esperes, úgyszintén a társház tagjai, és pedig: Szalánczy István prem. leleszi házfőnök, Soltész Bálint dr., Szigárovics Agoston és Lencsés János premontrei leleszi plébános. — Délben a leleszi kanonokok vendégszerető házában 100 területes dús ebéd következett. Ott voltak a már említettek kivül: Mailáth József gf., Sennyey Béla br., Bencsik István főszolgabíró, Horváth József tb. főjegyző, Farkas Bertalan kir. aljárásbíró, Geöcze Miklós, Pásztor István, Szerdahelyi Aladár, Marossy Antal orvos, Galambos János telekkönyvvezető, Schuster György adótáros, s a szomszédos Ung vármegyéből is számosan. Felköszöntöket mondottak: *Argalács* Márk a püspökre, a püspök a premontrei rendre, *Bencsik* Argalácsra, *Lencsés* Szepessyre, *Argalács* a templom restaurálását végzett művészekre, u. m. *Szabó* János festőre és *Bacsó* János szobrászra, és még nagyon sokan az ő kedveltjeikre, így *Gábel* Ferenc sepsii kántor-tanítóra is, ki pompás orgona-kísérettel gyönyörű melódiás *Tractus*-t és *Offertorium*-ot énekelt mise alatt. Még felemlíttem, hogy *Bubics* püspök, ki az egyházi műregészet terén is híres szakember, a leleszi templomról úgy nyilatkozott, hogy a kassain kívül ez egyházmegyében ennél szebb és fényesebb nincs. A lukulusi lakoma, mely alkalommal a püspök nyájasságával mindenkit lekötöztetett, a késő esti órákban ért véget.

(Csaló asszony.) Polyák Andrásné, ács neje azzal állított be e napokban *Szepessy* Arnold dr. városi orvoshoz, hogy miután gyermeke elhalt, állítaná ki részére a halottkémi bizonylatot, egyuttal pedig, mint szegény asszony koporsóra is kért. Az orvos, természetesen a halott megtekintése utáni időre hagyta a dolgokat. Es im mi sült ki? Nem egyéb, mint, hogy Polyáknének nemcsak, hogy meg nem halt senkije, de gyermeke sincs. Így tehát nyilvánvaló lett csalási szándéka a miért a rendőrséghez került, hol aztán kiszült az is, hogy kevés idő előtt ez az asszony olyan cím alatt, hogy gyermeke a vízbe fult, többeket megpumpolt.

(Kézrekerült tolvaj.) Ujhelyben különösen gyakoriak az afféle alkalmi lopások, hogy a tolvaj egyes házaknál kilesi az alkalmas pillanatot, s az udvarból, konyhából, vagy szobából ellopja, a mihez hozzá juthat. Ezeknek a lopásoknak elkövetői rendszerint az örökké enyveskező, javithatatlan cigányok. Egyik nevezetes tagja a diszes kompaniának került e napokban hurokra. Kerekes Lajosné, Hadasi Eszti. — *E. B.* Kossuth-utcai lakásának konyhájába osont be e napokban délben, az alatt az idő alatt, míg a cseléd a szemetet az

kodik itt, hanem észrevehette a t. olvasó, hogy mikor a gyártási terembe léptünk, épp akkor hangzott el utolsó akkordja annak a szép dallamos nótának, mely a többi között arra is figyelmeztet:

»Jaj annak, jaj, aki szívből szeret!
Szóval a dalolás is megvan engedve, míg abban a keretben mozog, mely a tisztességgel harmoniál. Az ezen határt áthágókra nagy bírság szabatik, nemkülönbön azokra, kik a trécselés, fecsegés áldatlan tulajdonságával vannak felruházva, s kik ettől a kedvelt tulajdonságuktól gyakori megintés dacára sem tudnak elszokni.

Sok, különösen a szép és gyenge nemből való vendégeink veték fel előtttem a kérdést: *Nem ártalmas-e a dohánygyári levegő?* Erre nézve legyen szabad kifejeztem, hogy az a jó tüdejű egyéneknek, s a felvételt ellenőrző gyári orvos első sorban erre nézve vizsgálja meg őket, teljesen ki van zárva. Persze beteg nőnél vagy olyanánál, ki a felvételtkor ezt eltitkolni képes, reakció áll be. Egyáltalában a dohánygyárakban igen nagy azon munkásnők száma, kik 40 évi szolgálat után (amikor is szabályszerű nyugdíjat nyernek) még munkaképesek. Ezek még azután is tudnak kenyérgereszetre szert tenni. E gyakorlati bizonyíték, úgy hiszem, legjobban cáfolja meg a dohánygyári levegő veszedelmes hírét.

Most még egyet!
S.-A.-Ujhely városának, a Hegyalja vidékének, egész Zemplénnek közgazdaságilag valóban fontos tényezője lesz a mostani kicsinyből nagygyá fejlődő itteni m. kir. dohánygyár. A magyar-kormányának, mely a sebre az alkalmas szert kitalálta, ezer hála és köszönet, hogy a sok versenyző város közül Ujhelynek adott dohánygyárat s ez által már most is soknak, de főleg a jövőben sok száz szegény családnak ad *állandó kenyéret*.

udvar hátulsó részébe vitte s a kofferjából két kendőt és 1 ft 50 kr pénzt tartalmazó erszényét ellopta. Még csak 12 krt költött el belőle, mikor a rendőrség letartóztatta. Kihallgatása után a bírósághoz került.

(Sárospataki ügyek.) A folyó hó 14-én tartott városi képviselőtestületi közgyűlés tárgysorozatából közlik velünk: Az ujonnan átdolgozott szervezési szabályrendelettel kreált szakbizottságok következőleg alakultak meg; 1. a pénzügyi bizottság. Elnök: P. Nagy Gusztáv, jegyző: Fodor István, tagok: Philipp Károly, Búza János, Szeremley Gábor, Wohl Áron és Galgóczy Barna. — 2. a jogi és közigazgatási bizottság. Elnök: Szánthó Gyula dr., jegyző: Fodor Jenő, tagok: Debreczeny Bertalan, Láczy László dr., Végh Bertalan és Szabó Zsigmond ifj. — 3. az iskolai szegényügyi és közegészségi bizottság. Elnök: Szekerák Kálmán, jegyző: Batta József, tagok: Lengyel Endre dr. id., Szinyey Gerzson, Búza Sándor, Bálint Dezső, Kun Zoltán dr., Czékly Sándor és Oláh Miklós. — 4. a közmunka és építkezési bizottság. Elnök: Ballagi Géza dr., jegyző: Fodor Jenő, tagok: Brozard Rezső, Vass Imre, Kun Zoltán dr., Szakács János és Hankisz Károly. — 5. a tűzoltó bizottság. Elnök: Bogay Zsigmond, jegyző: Batta József, tagok: Pavletits Gyula, Neumann Péter. Róth Zsigmond és Reményi Vendel. E szakbizottságok mindenikének Kun Dániel városi főbíró hivatalból tagja. — Veress Ferenc, községi iskolaszéki elnök, erről a bizalmi állásáról lemondván, helyére Gleviczky Sándort választották meg. — Ipariskolai bizottsági elnök lett: Ballagi Géza dr., tagok: Fodor Jenő, Csupka Gusztáv, Neumann Péter és Reményi Vendel. — Az ipariskola 50 fnyi segédletet szavaztak meg. — Az 1892. évi közigazgatási pótköltségvetés elfogadtatván, a vármegyéhez jóváhagyás végett felterjesztetni határozottatott. — Az 1891. évi községi számadás megvizsgálás végett a pénzügyi bizottságnak kiadott. A város utcáinak lapos, faragott kőből készült gyalogjáróval leendő ellátása tárgyában tett előterjesztés felett a közmunka és építkezési, továbbá a pénzügyi és jogügyi bizottság szakvéleményeinek meghallgatása után fog a képvis. test. érdemlegesen intézkedni. — A Sárospataki Kenézlővel és Balsával összekötő úton, az úgynevezett *Dedej*-éren átvezető hídnak házilag leendő kiépítésére a főbíró utasított. — A fogyasztási és italadónak, továbbá a szeszitalmérési adónak és a kizárólagos italmérési jogosultságnak a város javára leendő értékesíthetése iránt véleményadásra a pénzügyi és jogügyi bizottságok hivatnak fel. — Kántor János községi pótdó visszafizetés iránt beadott kérvénye kedvező elintéztést nyert. — A tanítóképző-útcában összegyűlemlő csapadék és vadvizek levezetésére, vagy az e célból szükséges csatornának felállítására nézve a közmunka és építkezési bizottságot véleményadásra hívták föl. — A vasuti raktár meggyújtása iránt a közmunka- és közl. m. kir. ministeriumhoz intézendő felirat megszerkesztésére az előjárás utasították. — Végül a főbíró jelentése, hogy a megejtett vizsgálat alkalmával a pénztárt rendben találták, tudomásul vétetett. *Ró.*

(Helyreigazítás.) Lapunknak a kivilágításról hozott referációjában tévedésből a *Magyar Király* szálló kimaradt; pedig érdemes a felemlítésre gyögyörű transzparentje miatt.

(Kettős lakadalom) volt K.-Helmecezen folyó hó 22-én. Özv. Pász Mihálynénak *Anna* és *Terike* leányai, ikertestvérek, mondtak buesat a hajdoni életnek. A Terike boldog vőlegénye: Dóbf István szolgabírósi hivatalnok, az Annáé: Erdélyi Károly építész voltak. Az esketési szertartást a menyasszonyok testvérbátyja: Pász Sándor dr. nagyvárad prem. kanonok-tanár végezte. Esküvő után nagy lakadalom volt, melyen a multság s tánc másnap reggelig tartott. A kettős frigyre százszoros, zavartalan boldogságot kívánunk!

(Pártértekezlet.) Gálszécsről írják lapunknak, hogy a függetlenségi és 48-as párt hívei oda f. hó 24-ére gyűlést hirdettek, minthogy azonban s összesen csak heten jelentek meg, annak a kimondásával távoztak, hogy újabb összejövetelüket alkalmassabb időre elodázzák.

(Meghívó.) A sárospataki korcsolya-egyesület tagjai az ottani korcsolyatérten felállítandó új pavillon költségeinek fedezésére a f. évi december hó 3-án, S. Patakon, a városháza termeiben jótékony célú zártkörű táncestet rendeznek, melyre a címet és családját tisztelettel meghívja a rendező-ségnevében: Zindely István dr., r. b. elnök.

(Magán iskola) A vallás és közokt. minister megengedte, hogy *Springer* Henriette okleveles tanítónő S.-A.-Ujhelyben 6 osztályos magán elemi leányiskolát nyithasson.

(Lépre ment szélhámos.) *Gyulai* Viktor, bánszakai kántor tanító, elfogta azt a csavargót, kiről a *Zemplén* mult számában volt említés és ki a közelmúltban az oroszokai tanítótól furfangosan pénzt csalt ki és a kiről nem alap nélkül állította az oroszokai tudósító, hogy *Pestik*-nek valami ügyelgő cimborája lehet. Az eset különben így történt. F. hó 23-án d. u. 3 órakor tisztelte meg Bánszka községet a hírből már ösmert szélhámos látoga-

tásával s egyenesen a tanítóhoz nyitott be, mondván, hogy Örmézről való s az ottani g. k. egyház gondnoka. Azon célból jött, ugymond, hogy a bánszakai tanítót a megüresedett (???) örmézói kántor-tanítói állomásra meghívja. A tanító egész figyelmen kívül hagyta az ál-kurátor bizalmi ömlengéseit. Jól tudván, hogy a kántor-tanítói állomások betöltése dolgában az egyhm. kormány és nem holmi vándor kurátorok intézkednek. Mindazonáltal szívesen látta s vacsorát is adott neki. Időközben kérde tőle a tanító, hogy voltaképpen, hogy is hívják őt? mire az ildomos férfi bemutotta magát, mondván: miszerint ő a *Timko* névre hallgat. A név, mely a Zemplén mult számában leirt szélhámoséval azonos, majd a lapban közölt személyleírás is, mely a legpontosabban rá illet, továbbá az a körülmény, hogy a magyar nyelvet egész tisztán beszélté, arra a meggyőződésre vezették *Gyulai* Viktor tanítót, hogy a hírből jól ösmert és most is parasztanok öltözött csavargóval van dolga. Vacsora után elbucszott *Timko*, de a tanító a községi bíróval elment oda ahol a csavargó szállva volt, ott aztán elfogták, meg is kötözték. Rövid vallatás után beösmerte, hogy ő volt az, ki a szelepkai tanítót meglopta. Sikerült tehát egy közveszélyes csavargót kézrekeríteni de csak azért, hogy átadják a község érdemes bírójának, azéért, hogy átadják a község bírójának. A községi bíró ugyanis ahelyett, hogy az elfogott csavargót saját mint hivatalos ember lakására vitette volna, ott hagyta a ahol elfogták. Igaz ugyan, hogy őrzésére valami »nagyidai hősöket« kirendelt, de a felettes hatóság van hivatalos kideríteni: vajon meghagyta-e a bíró az öröknek, hogy hajnalban a köteleket vegyék le a fogoly kezéről s bocsássák szabadon. Ez iránt vizsgálatot kérünk! *r. l.*

Ritka nagy termés. Az imént befejezett répatakarás alkalmával, dacára hogy sok volt a panasz a nyár igen kedvezőtlen, aszályos időjárása miatt, mely a répafejlődést megakasztotta, mégis sok felé olyan rengeteg répa-termések mutatottak fel, a melyek már csoda számba is mehetnek. Így az oberdorfi fájból Pámer osli postamesternél 688 métermáza. Nagy István szentmiklósi tisztartónál 697 métermáza termelt kasztrális holdankint, olajbogyóalaku répa Klein Ignác onga i bérgazdaságában 726 métermáza Stégh Henriknél Ó.-Kéren 862 métermáza 52 kilo takarult kasztrális holdankint. Mamuth répa pedig többek közt báró Wesselényi zsiói uradalmában 790 métermáza. Betegh Gergelynél pedig Sósmezőn 1248 métermáza termelt kasztrális holdon! A mostoha nyár után ezek mindenesetre fenomenalis hozamok, az okok pedig ott rejlenek, hogy a kedvezőtlen időjárást ellensúlyozta egyrészt a jó kezelés, de főleg az igen jeles répamag, mely az elmondott esetekben is Mautner Ödön budapesti magkereskedőtől került. A talajok hol e rengeteg termékek takarultak, többnyire homokos-agyag szerkezetűek. Sósmezőn hol egy holdon majdnem 1300 métermáza termelt, a talaj agyagos volt, kevés szamosi iszappal.

A t. községi bíró és körjegyző urakat tisztelettel kérjük, hogy hátrálékaikat hozzánk lehetőleg mielőbb beküldeni sziveskedjenek.

Tisztelettel

A »Zemplén« kiadóhivatala.

Irodalom.

A magyarországi kegyes-tanítórend (piaristák) névtára az 1892/3. tanévre megjelenván, egy példánya szerkesztőségünkhez is megérkezett. Köz tudomásra hozzuk a minket, ujhelyieket, közelebb-ről is érdeklő névtárból a következőket: a rend főnöke (az önálló magyar-rendtartomány főnökei sorában 1721-től számítva a 30-ik) *Lévay* Imre, lakik Budapesteu, titkára *Vámos* Károly dr. — A hazafias szelleme és hazánk földjén 24 rendi házban legnépesebb piarista-rend személyzete 359 tagot számlál, kik közül a tanügy terén működik 216 tanár-egyen, és pedig egyetemi tanár 3, a rendi ujoncnevelő intézetében tanárkodik 4, a többi, egynek kivételével s ez országos képviselő, tanítással foglalkozik gimnáziumokban és elemi népiskolákban; tanárjelölt a budapesti és a kolozsvári tudományos egyetemeken 22, hittanhallgató 27, gimnáziumi és ujoncnevelők 54. — Áldozópap 255, közéjük 10 aranyismis, legidősebb a rendben *Kücsér* Sándor, szül. 1804. jan. 24-én. — Bölcsészettudor 17-, kanonjogtudor 3-, hittudor 1-, borostyánkószorus 3 tanár. A Ferenc-József-rend lovagja: 1-, koronával diszitett aranyéremkeresztes: 1 tanár. — A rend vezetése alatt közoktatásban részesült az 1891/92. tanévben és 29 tanintézetben 7803 tanuló, növekedés az 1890/91-iki tanév létszámához mérten: 253.

A függetlenségi párt elhunyt vezérének, Irányi Dánielnek két érdekes cikkelyét hozza a »*Magyar Gónlusz*« legújabb száma. »Az iskolai fegyelem 1848 előtt« és »Kegeyemes Uram« című két közlemény tanuskodik az elhunyt nemes, ideális gondolkodásáról a *Magyar Gónlusz* 45. száma hozza Ferenc Ferdinánd főherceg legújabb arcképét, továbbá több igen érdekes törökországi képet, mint pl. »Az El-Aksa mecset« »A Haram északi része Pilátus házával«, »Az Omár mecset bel-seje« »Az arany kapu«, »A szent szikla barlangja«, »A zsidók panaszfalaz«, »A márványszobák az Omár-mecset bejárat mellett«, stb. A *Magyar Gónlusz* e száma bemutatja továbbá, »A német császárt családja körében«, Duse Eleonórát, a világhírű olasz művésznőt s művészársát Andót, »Csiky Gergely síremlékét«. De a »*Magyar Gónlusz*« nemcsak illusztrációk, hanem a szellemi tartalom tekintetében is kiválik a többi nyert-irodalmi lapok közül. A *Magyar Gónlusz* kiadóhivataltól nyert értesülésünk szerint olvasóink egy levelezőlapon nyilvánított

óhajra mutatványsszámot kaphatnak s mi a miunk részéről is melegen ajánljuk. A „Magyar Génius” előfizetési ára egy negyedévre 2 ft 50 kr.

Magyarország vármegyéinek kézi atlasza. Tervezte Gönczy Pál. Rajzolta: Kogutowicz Manó. Ára díszes és félbőrökötben 22 forint. — A városok, kisebb helységek, falvak, tanyák, puszták, erdőségeken kívül a legnagyobb precizitással van feltüntetve minden egyes térképen valamennyi posta-, vasut-, távíró- és gőzhajó-állomás, nemkülönben a fontosabb ipar- és bányatelepek, valamint történelmi helyek (csatatermek, békekötési helyek, várak, romok). — Az atlasz 68 hatszoros színnyomatu lapból áll, 73 megye térképét és 10 városi tervrajzot feltüntetve. Egy-egy lap nagysága 55 cm. széles és 45 cm. magas. A kötet táblája préselt angol vászonnál készült, finom grös-grainbőr háttal és sarkokkal. A 22 ft két részletben is törleszhető és pedig oly módon, hogy 12 ft a könyv átvételekor fizetendő, 10 ft pedig a legközelebbi hónap 1-én esedékes. Minden könyvkereskedésben kapható.

Knorr Alajos „Önügyvédje.” Ötödik teljesen átdolgozott és javított kiadásban jelenik meg ifj. Nagel Ottó könyvkereskedő kiadásában Budapest, Múzeumkörút a Nemzeti színház bérházában; egy munka, mely hasonló munkák közt elismert használhatóságánál fogva két évtizedet meghaladó időn át mindig keresett kézikönyv maradt, melynek további feladata is az, leendő, hogy minden jogviszonyok között megbízható és kimerítő utasítással szolgáljon mindenkinek valamint azoknak is, kik jogi segítséget igénybe venni kénytelenek. Az első füzetben melynek ára 30 kr. a szerző, a **közjogi** részt kezdi ismertetni; nevezetesen a törvényhozó hatalmat, a főrendiház szervezetét, közli a főrendiházi tagságra jogosított családok névsorát; a képviselő választás szabályait, a választói jogosultságot megállapító törvényes intézkedéseket; ismerteti a képviselőház szervezetét; a törvények kihirdetésének módját, és a delegációk szervezetét és tárgyalásának módját. Ezután áttér a végrehajtó hatalom kezelésének ismertetésére; meghatározza a végrehajtó hatalom fogalmát, megnevezi az ennek gyakorlatára hivatott közegeket; ismerteti a m. kir. minisztérium teendőit, az egyes miniszterek jogait és kötelezségeit a minisztérium szervezetét is különösen minden egyes minisztériumok ügybeosztását és ügyosztályainak ügykörét, az állam-számvevőszék hatáskörét és a közös kormányhatóságokat, a közös külügyminisztérium és pénzügyminisztérium ügykörét. A hasznos munkát ajánljuk a t. c. olvasó közönség figyelmébe és pártfogásába.

A „Vasárnapi Újság” november 20-iki száma 15 képpel, s a következő tartalommal jelent meg: „A kormányválság.” (Wekerle Sándor, az új miniszterelnök arcképevel). — „Vége már...” Költemény Endrődy Sándortól. — „A király futása.” Elbeszélés. Irta Baksay Sándor. (Cserna Károly rajzával). — „Magyar lobogó alatt az Adrián.” (Györök Leo hat képével). — „Egy neveléses tragédia.” Elbeszélés írta W. K. Clifford. Angolból fordította ifj. Szász Béla. — „A saragossai ferde torony.” (Képpel). — „A fejedelmi nők foglalkozása.” Ötvegy Szász Károlyné, a két püspök anyja. (Arcképpel). — „A Szapáry-kormány lemondásának bejelentése a főrendiházban.” (Elinger Ede pillanatnyi fényképével). — „Az erdélyi színészet száz éves ünnepe.” (Képpel). — „Küry Klára.” (Képpel: „Nebántsvirág”-ból és „Fanchon asszony leánya”-ból). Dr. Kovács Dénes-től. — „Diogenes hordója.” (Képpel). — Irodalom és művészet: Közintézetek és egyletek. Mi újság; Sakkjáték; Képtalány stb. rendes rovatok. A „Vasárnapi Újság” előfizetési ára negyedévre 2 ft, a Politikai Újdonságokkal együtt 3 ft. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadó-hivatalában (Budapest egyetem-utca 4. szám).

Kérem a Helynevek magyarozója ügyében.

Anyag gyűjteményemből a negyedik füzetet, D betűvel kezdődő helynévmagyarozatokat rendezvén és adván sajtó alá, időszereinek tartom Zemplén-vármegye értelmiségét felhívni arra, hogy e vármegye községei közül a következőket: Dámóc, Dargó, Dávidvágyás, Deregye, Doba, Dubrówka helyneveket a történelem, nyelvészet, földrajz, népmóda, etimológia stb. alapján megmagyarázzák s a Zemplén t. szerkesztőjéhez hozzá küldjék szíveskedjének.

A Zemplén 1891. év folyamán ily cím alatt: Idegen hangzású zempléni községnevek átmagyarosítása kiadott művecskéből fölvettem a következőket: Dara, Dedasóc, Detrik, Dricsna, Dubrava, Dluhes és Domása helyneveket, mint megmagyarázottokat.

Sajtó alá rendezett füzetemben az idézett művecske szerzői részéről meg nem magyarázott, vagy a szerkesztő magyarázataitól eltérő helynevek a következők:

Dámóc? Van Damó család Erdélyben, Háromszékben. Szlávban Damove volna a neve, a mi annyit jelentene, mint Damo birtoka.

Dargó? (Nem-e dörgő hegységei és erdeje visszhangja után? Nem volt-e hajdan Dargov a neve, a mi a szlávban Darg birtoka.)

Dávidvágyás. Az igen elterjedt Dávid ős család birtoka lehetett, hajdan erdőség, melynek kivágot részén keletkezett a telep.

Deregye. Régi helység, melyet már 1322-ben Róbert Károly az Ákus nemzetségbeli Mihály mesternek adományozott, ki a Deregyei család alapítója. (Szirmay: C. Zemplén not. top. 373.) Szláv neve Drechnov = Drechen = Dregeny, Deregyen birtoka.

Doba, két helység e néven, az egyik az Ondava vize mellett. Nevüket a szláv dobry, á, é, — jó szóból ki lehet magyarázni, a mi jó földjükre, vagy vizükre vonatkoznak. Sok község van ily néven hazánkban. (Erről irtam már a „Zemplén” 1881. évi 42. számában.)

Dricsna. Ezt a helyet Biharj Emil a 43. lapon Derek-Gyerekek-nek, a 66. lapon pedig a szerkesztő Z. Dicső-nek magyarázta. Míután a helyeket gyerekek elnevezni nem szokás, és Dicső község úgy is van már, helyesebb volna Dereka-snak magyarosítani.

Dubrava. Lehet nem csak a szláv dub — tölgy, hanem a dobry — jó szóból származtatni a nevet, ez utóbbi esetben jó termőföldet jelölne. Tölgyes-rezváló magyarosítása helyes.

Dubrówka?

Az 50-es évekig a helynév magyarozatoknál téves irányt követtek, a mennyiben figyelmen kívül hagyva a hazai nyelveket, a helyneveket a legtávolabb eső népek, mint zsidók, arabok, perzsák, görögök, káld és más keleti népek nyelvét hozták összekötésbe, csakis külső hasonlatosság alapján, minden belső összefüggés és kellő megokolás nélkül. Így Bizonyi, Vida és Lenkey, ki 1833-ban akadémiai pályadíjat is nyert, stb.

Az újabb tudományos kutatás távol áll ezen irány ábrándjaitól, s a fantázia kódéből kiemelkedve, nem a külső szójátékokra, nem távolról keresett hasonlatosságokra fekteti a súlyt a helynevek magyarozatában, hanem az illető helyeken lakó népek nyelvét, történelmét, a helyek földrajzi viszonyait stb. véve alapul, ezen reális alapon helyesebb kritikával igyekszik a helynevekben rejlő értelmet kifejteni.

Réső Ensel Sándor.

Egyesületi élet.

Z. Szinna, 1892. nov. 25.

A z. szinnai r. k. népiskola folyó hó 24-én hazafias ünneplés színhelye volt. A magyarosító egyesület felhívása és óhajához híven e napon adták át Balázs Mihály, szinnai tanítónak a magyar nyelv tanítása körül szerzett érdemei elismerésül az **Andrássy Gyula** gőzféle alapítványnak egyik 50 ftos ösztöndíját. Követve a többi, a Zemplén-ben már leírt szép hazafias ünnepségek példáját, mi is igyekeztünk ezen jutalom átadását az illető tanítóra nézve ünnepiessé és emlékeztetéssé tenni. Az ez alkalommal izlésesen feldiszipített iskolai terembe szép számmal jelentek meg Szinnának intelligenciája és a vidékről az ünneplének jó barátai, tisztelői. Az iskolás gyermekek is ünnepi ruhába öltözve, örömmel várták a pillanatot, melyben szeretett tanítójuk kiüntetésének tanui lehetnek. Délután 4 órakor léptek a terembe az átadással megbízott egyének; **Lehoczky Endre**, esperes-plebánus, mint a magyarosító egyesület elnöke s **Kossuth Elek**, a szinnai járás főszolgabírája. Az ünnepség a **Himnusz** eléneklésével kezdődött, utána pedig **Lehoczky Endre** esperes plebánus, a magyarosító egyesület által kiküldött körelnök, szép szavakban előadta az ünnepségnek jelentőségét, ecsetelvén, hogy **Balázs Mihály** volt az, ki már 24 év óta 150—200 gyermeket oktat a legnagyobb szorgalom és odaadással s aki mindenkor egész buzgalmát oda fordította, hogy a szinnai gyerekek magyar honpolgárokhoz illő nevelésben részesüljenek. Örömeinek adott továbbá kifejezést az esperes körelnök a felett, hogy az egyesület **Balázs Mihályt** megjutalmazta, mely kitüntetés annyiban érinti őt kellemesen, amennyiben ez idő szerint az ő vezetése, igazgatása alatt állt a szinnai népiskola; végül felkérte **Kossuth Elek** főszolgabíró, kinek kezéhez az **Andrássy**-díj érkezett, hogy azt **Balázs Mihálynak** adja át, ki is szép és szívhez szóló szavak kísérete mellett adta át a jutalmat, kiemelve, hogy az emberre nézve nem lehet boldogítóbb, mintha pályáján elismerésben részesül, kívánván erőt az illető tanítónak, hogy jövőben is teljes lelkesedéssel s buzgalommal teljesítse hivatása kötelezségeit, kívánja neki, hogy őt az uristen még igen soká éltesse! E szépen elmondott szavakra **Balázs Mihály** tanító megilletődve válaszolt, köszönetet mondva az egyesület tágainak, különösen **Lehoczky Endre** esperes plebánusnak; hálával emlékezett meg távollevő szeretett tanfelügyelőjéről is, ki őt ezen díj elnyerésében pártfogásával az egyesület választmányára előtt támogatta; köszönetet mondott továbbá az átadással és az ünnepség vezetésével megbízottaknak, aztán az összes jelenvoltaknak ünnepiesen kijelentvén, hogy kötelezségét ezután is a tőle telhető módon fogja teljesíteni. A meghatón szép ünnepséget a **Király-Himnusz** eléneklése zárta be.

Szinnai.

CSARNOK,

Gyula-lak. *)

Az a pompás nagyház **Ujhely** felső végén, — Amint jelezte is óriási kémény És modoros tető erős sziklafalon: Malom volt, és pedig hatalmas gőzmalom.

Mikor felépüle rengeteg költségen, Mondogatta a nép: kellett volna régen! S belé a termények bőven szivárogtak, Bosszuságára a vizimolnároknak.

Szidták is ezek azt, amint csak tőlök telt, Mint életmódjukba furakodott mótelyt, Az meg — fitymálva a mérgeledéseket, — Viszonzásul egy egy füstfelleget vetett.

S nekitüzesedvén aztán a hős katlan Felzudult az egész alkotmány legottan. S vas, réz, kő, fa, kerek olyat kacagának, Hogy szinte borsódzott háta a Rongyvának.

Jól is ment a dolog, hízta a részvények, Kiszolgált a malom gazdagnak, szegénynek. Szép volt látni azt a mozgalmat, forgalmat, Amelyet produkált az a kicsi gyarmat.

De, mint legtöbb magyar ipar vállalatnál, A szerencse hamar összemegy, eltestál: Itt sem soká késett az üzleti alkony, S feldiszipelt a malom homlokára **Schwarcs, Kohn**.

*) Nem leszünk indiskrétek, ha eláruljuk, hogy az ékes rigmusok **Dokus Gyula** t. barátunk s lapunk volt felelős szerkesztője s.-a.-ujhelyi szép házának a dicséretét zengik. **Szork**.

Majd ők is eltűnven, befagytak az ajtók, S urak lettek ott a csend, egér, patkány, pók. Mignem tűz támadván, felolvadt a fagy — és Vizimolnárknál lett nagy örvendezés.

Néma, kormos falak maradtak talányul, Arra, hogy ki lesz majd aki hozzájuk nyul, És mire lehetne használni azokat? — E kérdésekre sok tudós fő elakadt.

Egyszer csak ürítnek, takarítanak nagyon; Munkásokra kemény felügyelet vagyon: Rontanak, bontanak, építnek, szépitnek, S számtalan utasnak szeme akad itt meg.

Uj tulajdonospár tervezget, igazgat, Nem sajnálva jövőst, menést fáradalmat, Mignem a romokból — miként főniksz-alak Űde ábrázattal előállt **Gyula-lak**.

Méltóságteljesen mutat bástyáin át, Mint aki bár, már sok erős próbát kiállt, Különb mint valaha, külsőleg, belsőleg, Otthonul szolgálva, boldog férjnek s nőnek.

S a vén országoton a járókelő nép, Egyre hangoztatja: mily egyszerű, mily szép! Büszke lehetne rá nem Ujhely de Páris, S ellakhatnék benne a tündér király is.

Erdélyi Sándor.

HIVATALOS RÉSZ.

Zemplénvármegye főispánjától.

943. főisp. sz. 892.

Elnöki körlevél.

A vármegye bizottságának T. tagjait folyó évi december hó 1-én d. e. 10 órakor megnyitandó

rendkívüli közgyűlésre

hivatalos tisztelettel meghívom.

Ezen közgyűlés tárgya: a nagyméltóságú m. kir. belügyminister urnak, [az 1892. XXVI. t. cz. végrehajtása tárgyában f. évi november 19-én 90200. sz. a. kelt rendelete alapján az 1892. évben kilépő, valamint az elköltözött és elhalálozott bizottsági tagok helyeinek választás utján leendő betöltése iránti előintézkedések.

S.-a.-Ujhely, 1892. nov. hó 24-én.

Molnár István s. k.

[főispán.

23331. sz.

Zemplénvármegye főispánjától.

Pályázati hirdetmény.

A kormányzatom alatt álló Zemplénvármegyében az egyesített pénztárhoz ujonnan rendszerezett könyvelői állás 1893. évi január 1-től és a központba ujonnan rendszeresített II. osztályu irnoki állás, ugyancsak jövő év január 1-től kinevezés által betöltendő lévén, mindazokat, a kik a 900 ft fizetés és 200 ft lakbér illetménnyel javadalmazandó könyvelői állást, valamint a 400 ft fizetés és 100 ft lakbérilletménnyel javadalmazott II. osztályu irnoki állást elnyerni óhajtják, felhívom, hogy az 1883. évi I. t. c. 1. és 18. illetőleg 1. és 14. §-ai értelmében felszerelt folyamadványukat hozzám 1892. évi december 20-ig adják be.

S.-A.-Ujhely, 1892. évi november hó 23-án.

Molnár István, főispán.

1116. kb. sz./1928. Zemplénvármegye közig. bizottságától,

Zemplén-vármegye közigazgatási bizottságának 1892. évi november hó 10-én tartott üléséből.

Tárgy:

Olvastatott a gőzgépezési és kazánfűtői teendőkkel megbízható egyének felvétele tárgyában kelt 65368. sz. magas ministeri rendelet.

Határozat:

A felolvasott ministeri rendelet tudomásul vétetvén, az a „Zemplén” című lapban egy ízben közhírré tétetni és egyúttal a kazántulajdonosokkal leendő közlés céljából a járasok főszolgabírának ezen rendelet másolatban kiküldetni határozattik.

Kmft.

A közig. bizottság elnöke helyett:

Matalai Etele, alispán.

Másolat.

Kereskedelemügyi m. kir. minister. 65368. Valamennyi vármegye és önálló törvényhatósági joggal felruházott város közigazgatási bizottságának A gőzgépezői és kazánfűtői teendőikkel, tudomás szerint, az ország egyes vidékein még jelenleg is gyakran oly egyének bizatnak meg, akik a szabályszerű képesítéssel és a szükséges gyakorlati jártassággal nem bírnak. Miután egyrészt a közbiztonság veszélyeztetésével járó eme szabályellenességet főképen azon körülménynek tulajdonítom, hogy a gép- és kazántulajdonosok az iránt tájékozva nincsenek, hogy a képesített gép- és kazánkezelők iránt hova kelljen fordulniok, másrészt pedig az országos gépészegyesület f. évi szeptember hó 1-én a magyar királyi belügyministernium vezetésével megbízott főminister-elnök urhoz intézett, onnan illetékes elintézés végett hozzám érkezett folyamodványában, a többi közt az iránti készségét jelentve ki, hogy az egyesületnek: Budapest, József-körút 71. sz. a. helyiségébe intézendő megkeresésre bármely gép- és kazántulajdonosnak — minden díj igénybevétele nélkül — képesített kellő gyakorlati jártassággal bíró gépezőket ajánl mindezek iránti tekintetből felhívom a bizottságot, hogy a törvényhatósága területén levő összes gép- és kazántulajdonosok figyelmét az egyesületnek eme közbeszűnő s a közbiztonság fokozása szempontjából fontos működésére hívja fel. — Budapest, 1892. október 23-án. Lukács sk.

23224/sz. Zemplén-vármegye alispánjától.

A járási 10 főszolgabíróknak.

A nagyméltóságú belügyminister urnak fenti körrendeletét közhírré tétel s megfelelő eljárás végett adom ki.

S.-A.-Ujhely, 1892. évi nov. 14-én.

Matolai Etele, alispán.

88163. sz. VI—II.

M. kir. belügyminister.

Körrendelet, valamennyi törvényhatóságnak.

A Németországgal szemben fönnállott behozatali tilalom megszorítása tárgyában f. évi nov. 7-én 87971. sz. a. kelt körrendeletem kapcsán értesitem a törvényhatóságot, hogy az abban még behozatali tilalommal érintett cikkek kivételével mind ama németországi áruk kiadása ellen, melyek az előbb fönnállott tilalom folytán netalán még visszatartva volnának, de melyek behozatalát, a főnhivott rendelet többé nem tilalmazza, közegészségi szempontból többé nehézséget nem támasztva azok akadálytalanul azonnal kiszolgáltatandók. Együttal megjegyeztetik, hogy a főnhivatolt rendelettel még érvényben maradó tilalom Németországból érkező uti költőzködési pogyászszal szemben nem lesz alkalmazandó, ezeknek behozatala ellen tehát közegészségügyi szempontból szintén semminemű akadály nem görditendő. Budapest, 1892. évi november hó 10-én a minister helyett Szalavszky s. k. államtitkár.

1386. 92./IV. A s.-a.-ujhegyi j. főszolgabírájától

Izrael Jakab ruda-bányácsi lakos tulajdonát képező három darab ló, melyek közül egyik fekete, herélt, gatyós lábú 9 éves, másik pej, herélt, 7 éves, homlokán csillag-jegygyel, a harmadik 10 éves, piros, katona kanca-ló, f. hó 16-án éjjel

Ruda-Bányácsról megfutott, s ezen idő óta nyomára akadni nem lehetett.

Körözés végett közöltetik.

S.-A.-Ujhely, 1892. november hó 21.

Barthos, főszolgabíró.

5351. sz./I. 92. A s.-a.-ujhegyi j. főszolgabírájától.

Hirdetmény.

A magyar cukoripar részvénytársaság szerencsi fiókja, mint gyári vállalat, betegsegélyző pénztárának alapszabályai a nagyméltóságú m. kir. kereskedelemügyi minister által 72722/VI. a, 92. sz. rendeletével jóváhagyattak.

Ennélfogva az 1891. évi XIV. t. c. életbe léptetésére vonatkozó s 1892. évi március hó 11-én 13228. sz. ministeri rendelet 32. §-ában rejlő jogomnál fogva az alakuló gyűlés határnapját 1892. évi november hó 27-re ezennel kitűzöm.

Erről a magyar cukoripar részvénytársaság szerencsi fiókjánál működő összes munkásokat azzal értesitem, hogy saját érdekeik megóvása végett f. év és hó 27-nek d, e 9 órajakor, a gyári pénztár előtt jelenjenek meg.

Az alakuló gyűlés tárgyai lesznek:

- a) igazgatóság,
- b) felügyelő-bizottság és
- c) a választott bíróság megválasztása.

S. A.-Ujhely, 1892. november 21.

Barthos, főszolgabíró.

1383. IV. 92. sz. A s.-a.-ujhegyi j. főszolgabírájától.

Egy fiatal izraelita házaló f. hó 16-án, áruinak ajánlgatása közben, egy papirdobozban foglalt zsebpendőt felejtett a megyei árvászéki elnök úr hivatalos helyiségében. Ezt azzal teszem közhírré, hogyha tulajdonosa f. év december hó 16-ik napjáig nem jelentkezik, visszamaradt áru nyilvános árverésen el fognak adni.

Kelt S.-A.-Ujhely, 1892. november 22.

Barthos József, főszolgabíró.

2644. sz. Zemplénvármegye kir. tanfelügyelőjétől.

Felhívás.

Zemplénvármegye t. c. iskolai előjárói s tanítóihoz.

Háromszékvármegye népoktatási intézeteinek története című s Berecz Gyula ált. isk. igazgató által szerkesztett munkára felhívom a t. c. iskolai előjárók és t. c. tanító urak figyelmét. A körülbelül 20 nyomott ivre terjedő munka előfizetési ára 1 ft 50 kr. A megrendelésekről f. évi decz. hó 15-ig Sepszi-Szentgyörgyön a »Fokay«-nyomda részvény társaság értesítendő.

S.-A.-Ujhely, 1892. évi november hó 25-én.

Nemes Lajos,

kir. tanácsos, tanfelügyelő.

5163/I. 892. sz. A tokaji j. főszolgabírájától.

Körözés.

A Tolcsva község határában levő tilalmasi fürdő tájékán a községi sertésnyájhoz f. hó 15-én egy 1 1/2 éves, fekete göndör szőrű ártány-sertés

tévedvén — tulajdonosát kinyomozni a mai napig nem sikerült.

Tokaj, 1892. évi november hó 21-én.

Füzeséry Ödön, főszolgabíró.

2843 k. i. sz.

Gálszécsi járás szolgabírájától.

Körözvény.

Közhírré teszem, hogy Dienes István kisazari birtokos gazdaságában f. évi november 16-án 3 db. idősebb koru gazdátlan pej ló találtott. Gálszécs, 1892. nov. 19.

Somossy szolgabíró.

3380/92 sz.

A n.-mihályi j. szolgabírájától.

Folyó hó 19-én Girovszki Erzsébet topolyáni lakosnak Topolyán községből egy darab szürke szőrű, 3 éves széles szarvu tehene és egy darab szürke szőrű, 2 éves keskeny szarvu tinója elveszvé, mindezeideig meg nem került. Körözése elrendeltetik.

Nagy-Mihály, 1892. évi november hó 23-án.

Pillssy László, szolgabíró.

2870. k. i. sz.

A gálszécsi járás szolgabírájától.

Körözvény.

Közhírré teszem, hogy Sinyánszki Ferenc gálszécsi lakos, a november 9-iki orsz. vásár óta egy 1 éves gazdátlan pej kanca csikót gondoz. Gálszécs, 1892. nov. 24.

Somossy szolgabíró.

Nyilt-tér*)

Alkusz.

Messze kiterjedő összeköttetéseimnél fogva abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy mindenféle birtok-bérbevétel s adást, birtokvétel és eladást, a legelőnyösebb feltételek mellett közvetíthetek. Amidőn ezt a n. é. közönség szives tudomására hozom, ajánlom magamat a t. érdeklettek becses figyelmébe.

Weinberger Manó.

18

S.-a.-Ujhely, Korona-utca.

*) E rovat alatt közlötökért nem vállal felelősséget a Szerk.

A szerkesztő postája.

Sóhajtvá jár... Nyugodjanak... c. versek nyugodjanak mindaketten a papirkosár békéjében!

S. K. urnak, *Halyban*. Kérünk dusabb választékot, — hogy kiszemelhessük a legszebbet.

F. Lánéz. A naptárnak egy példányát postára tettök. *Krajnyai*-nak. Névtelenül beküldött s előtünk, mint az öné is, ösmeretlen kéziratot fel nem használnuk.

Felelős szerkesztő:

DONGÓ GY. GÉZA.

Kiadó-tulajdonos: **ÖZV. BORUTH ELEMÉRNÉ.**

HIRDETÉSEK.

KÖZPONTI SZÁLLODA

Budapesten Kerepesi-ut és Rottenbiller-u. sarkán a keleti (központi) pályaudvar átellenében.

Ezen legnagyobb kényelemmel berendezett szálloda vilamos világítással, személyfelhúzóval (Lihft) van ellátva és a legméskéltőbb szobaárainak jegyzéke minden szobában kivan függesztve. A

KÖZPONTI SZÁLLODA

a központi pályaudvartól 3 percz alatt érhető el, minélfogva kocsis használása nem szükséges a megérkezéskor vagy elutazáskor.

Figyelmeztetés.

Miután a keleti (központi) pályaudvarnál állomásozó hordárok és közszolgák szállodánkkal ismételtelen visszaéltek, kénytelenítve érezzük magunkat a t. cz. utazó közönséget figyelmeztetni, illetve megkérni, hogy ezoktól ne engedjék magukat tévutra vezetni a hozzánk szálló vendégeinknek legcélszerűbb és legkényelmesebb, ha bőröndjeiket és egyéb podgyászait a vasutnál hagyják, honnét mi azt szolgálunk által ingyen behozatjuk. Midőn még kávéházunkat és vendéglőnket ajánljuk a t. utazó közönség figyelmébe maradjunk számos látogatást kérve

Bucher és Höllrigl szállodások.

Eladó

egy kazal (20 szekér) jó minőségű **r é t i széna** és egy kazal (30 szekér) jó minőségű **sarju.**

Bérbe adó:

80 hordóra való ungvárbeli boros pincze.

Bővebb felvilágosítást ad a kiadóhivatal.

Tk. 2213 sz./1892.

Árverési hirdetményi kivonat.

A gálszécsi kir. járásbírószág mint tkkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Kis-Bandi János végrehajtatónak Tóbiás Magyar György végrehajtást szenvedő elleni 45 frt 20 kr. tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhegyi kir. törvényszék (a gálszécsi kir. járásbírószág) területén lévő Egres községben fekvő az egresi 10. sz. telekjegyzőkönyvben A. I. 3. 7-13. sor sz. a. Magyar Tóbiás György tulajdonául felvett ingatlanokra az árverést 399 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1892. évi december hó 14-ik napján dél előtt 10 órakor Egres község bírása házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 39 frt 90 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. törvény cikk 42 ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. tc. 170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Gálszécsen a kir. járásbírószág, mint telekkönyvi hatóságnál 1892. évi szeptember hó 17. napján.

Nadas, kir. albiró.

Már megjelent a

Zemplén Naptára

nélkülözhetlen kézikönyv

a községi lelkészek, tanítók, jegyzők és biráknak!

Ára 40 krajczár.

Kapható a „Zemplén“ papir- és írószer kereskedésében.

A Foncière pesti biztosító társaság főügynöksége.

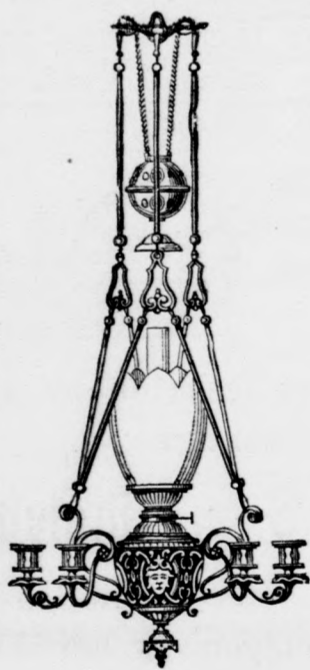
SZŐLLŐSY SÁNDOR

SÁTORALJA-UJHELYBEN

ajánlja dusan felszerelt
üveg, porcellán, majolika,
DITMAR-féle lámpa,
Chinai ezüst és konyha felszerelési eszközök
raktárát

legolcsóbb gyári árakban.

Valódi amerikai császár.-olaj
nagy raktára.

Szabott árak.

Szabott árak.

Mindennemű angol szervizek dús választékban.

Hirdetmény.

Alólírott csődtömeggondnok közzé teszi, hogy vb. Dick József tolgsvai bej. czég csődtömegéhez tartozó, a csődleltár 4—969 tétel szám alatt 9026 frt 6 kr beszerzési, és 5226 frt 77 kr becs árban felvett vagyonbukott tolgsvai üzletében elhelyezett rőfös áruk és üzleti felszerelvények versenyt ajánlat útján elfognak adni.

Felhívja tehát a venni szándékozókat, hogy vételi ajánlatukat zárt levélben s a becsár 10%-át képező készpénzbeli bánatpénz kapcsán f. 1892. évi december hó 8-ik napja d. u. 5 óráig Ambrózy Nándor ügyvéd, csődválasztmányi elnökhöz S.-a.-Ujhelyben annál bizonyosabban adják be, mivel a később beérkező ajánlatok tekintetbe vétetni nem fognak.

Az áru raktár alólírott csődtömeggondnoknál való előzetes jelentkezésre a helyszínén 1892. évi december hó 6. és 7-ik napjain mindenkor d. u. 2—7 óráig megtekinthető.

A csődválasztmány az ajánlatok el, vagy el nem fogadási jogát magának fenntartja és a beérkezett ajánlatok felett 1892. évi december hó 16-ik napjáig fog határozni, mely határozatát a csőd-birosági jóváhagyás után az ajánlattevőkkel közölni fogja. A kinek ajánlata elfogadtatik, köteles lesz a választmány határozatának közlésétől számított 8 nap alatt a vételárnak a bánatpénzen felül eső részt egyszerre és készpénzben, alólírott tömeggondnokkezehez lefizetni és az árukat átvenni, ellenkező esetben a vétel meg nem kötöttnek tekintetik és ajánlattevő bánatpénzét elveszti.

S.-a.-Ujhely, 1892. november hó 19 én.

Dr. Kellner Soma,

ügyvéd, mint Dick József csődtömegének h. gondnoka.

Hirdetmény.

Nagy- és Kis-Czigánd község alólírott előjárósága által közhírré tétetik, miszerint Kis-Czigánd község határában levő tiszai rév vámszedési joga f. év december hó 16. (tizenhatodik) napján d. e. 9 órakor Kis-Czigánd község házánál 1893. év január hó elsejétől 3 egymástáni évekre a legtöbbet ígérőnek árverésen bérbe fog adni. Bővebb felvilágosítást a czigándi körjegyzőségnél nyerhetni.

Czigánd, 1892. november 22-én.

Kertész János,
bíró.

Oláh János,
bíró.

Somogyi Sándor,
körjegyző.

Sirkövekre feliratok vésése és aranyozása

SIR-EMLÉK-KÖVEK NAGY RAKTÁRA.

BURGER ADOLFNÁL

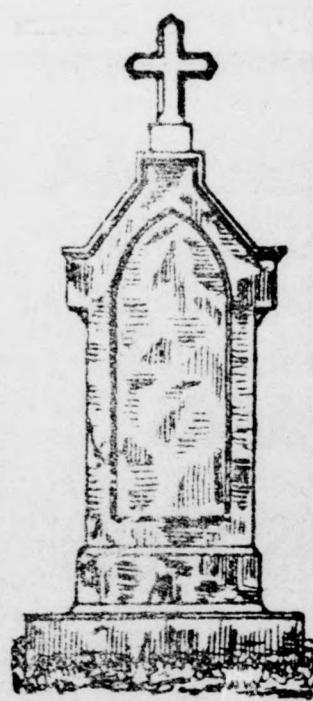
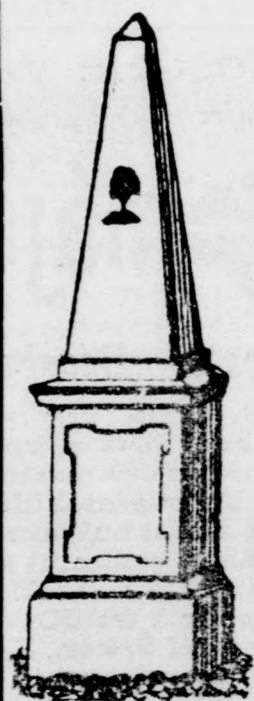
S.-A.-UJHELYT

Főutcán, a „Vörös ökör“ vendéglő épületében.

MINDEN IDŐBEN

nagy választékban tartok s kívánatra felállítok

POROSZ SZÜRKE MÁRVÁNY,
GRANIT, SZIANIT
és homokkő sarkövet.

Sirkövek újabb tervezése

Jutányos áron készítenek.

Sürgőnycim:
Burger Adolf S.-a.-Ujhely.

Tisztelettel
BURGER ADOLF
vállalkozó.

Kívánatra képes árjegyzék megtekintésül bérmentve küldetik.

Czélszerű és legszebb
karácsonyi és ujévi ajándékok

legelőcsőbb bevásárlási helye!

A már évek óta fennálló
Első zemplén-megyei honi bútortermék
Sátoralja-Ujhelyt, a főtéren

ajánlja a magas uraságoknak és a n. é. közönségnek, akik bútort vásárolni szándékoznak és jutányos árak mellett lelkiismeretes kiszolgáltatásban akarnak részesülni, 5 teremben nagyszerűen berendezett

bútorgyári telepét

meglátogatni és a legcsekélyebb vásárlásnál is meggyőződést szerezni, hogy minden versenyt fölülmúló olcsó árak mellett szilárd gyártmányt korszerű, izléses kivitelben csakis

Sátoralja-Ujhelyben ilyenemű egyedül létező

BÚTORTERMEIMBEN

szerezhetik be. Elsőrendű szakiparosaim közreműködésével azon kellemes helyzetben vagyok, hogy nálam mindennemű kitérő asztalos- és kárpitos-bútorok valamint fantasie- és dísz-bútorok legelőcsőbban teljesen felszerelt urasági szalon-, boudoir-, ebédlő- és fogadótermék részére a most divatozó fanemekben és a legújabb alakban; nemkülönben szalagarnitúrák különféle szövetekkel, díszesen kárpitozva, meglepő választékban és oly különböző jutányos árak mellett készletben találhatók, hogy bevásárlását mindenki igényeinek megfelelően teljes megelégedésre a legelőcsőbb gyári árban szerezheti be.

Továbbá van szerencsém a nagyérdemű közönségnek b. tudomására hozni, hogy bútort vásárolni szándékozóknak kényelmére bolthelyiségem emeletén is f. év január hó 1-től

bútor-minta-terméket

rendeztem be, hol ugyanis ebédlő- és háló-szobák valamint szalagok készen és felállítva a csak gondolható legszebb kivitelben láthatók.

Számos látogatást és pártfogást kérve maradtam
15- kiváló tisztelettel

Wilhelm Henrik.

Csúsz és köszvény

csúszos fej- és fogszaggyógyítások, ütési és ficzamosodási, valamint fagydagánatok ellen meglepő gyorsan és biztosan hat a

REPARATOR

nevelő gyógyszer, melynek üvege 50 kr., vagy egy frtért minden gyógyszerházban kapható. A Reparatorral a Rökus-kórházban 136 esetben tétetett kísérlet, melyeknél 7 esetben javulás, 129 esetben teljes gyógyulás éretett el.

Vérszegénység és sápkór

továbbá gyenge gyermekek erősítésére kitérő hatású és pompás ízű szer a Tokaji China vas-bor, mely az országos egészségügyi tanács javaslatára belügymin. engedéllyel látott el. Sok rossz utáztat létezik, miért is kérem, vételnél névaláírásomat követelni. Kis üveg 1 frt 60 kr., nagy 3 frt.

ACATIA-SZAPPAN

kedves illata, kellemes habzása és rendkívüli tartósságánál fogva lett rövid időn kedvelt. 1 drb 50 kr., 3 drb egy dobozban 1 frt 40 kr.

Acatia arcz-oréme

rövid pár heti alkalmazásnál pompás üde, gyermeked arcz-bőr nyerhető. Az arcz-bőr mindennemű éktelelenségét bizton eltávolítja. 1 üveg ára 1 frt.

A „crème de Marguerite“

az arcz-bőr táplálására, üdén tartására szolgál. Előkelő körökben igen kedvelt. Egy köcsög ára 2 frt.

Ezek gyógyszerháram kiválóbb speciálisai, melyek főváros és országszerte a legjobb hírnévek örvendenek, s postán is küldetnek.

KRIEGER GYÖRGY

2-6 gyógyszerháza a „Magyar Koronához“
BUDAPEST, KÁLVIN-TÉR.

Magyar általános köszén

bánya részvénytársulat

ajánlunk a t. malom-, szeszgyár- és cséplőgéptulajdonos uraknak, valamint szoba fűtésre legjobb minőségű

centeri és királdi

vegyes akna- és darabos szenét

egész kocsiakománnyokban Center és Putnok állomásokról szállítva. Megrendelések intézendők

a magyar általános köszénbánya részvénytársulathoz

6-6

Budapest, V., bálvány-utca 8. sz.

Egyedüli legnagyobb és legelőcsőbb
bevásárlási forrás

Sátoralja-Ujhelyt

kész női felöltők, férfi és gyermek öltönyökben.

Női **Jaquettek, Cäppek, köpenyegek, bundák**, a legújabb párisi, berlini és bécsi divat szerint. **Sapkák, boax és karmantyuk** minden fajban. **Férfi utazó bundák** a legjobb minőségben. **Férfi öltönyökre** mérték szerinti megrendelésre, angol és francia **gyapju kelmék és kamgarn** szövetek vannak a legdúsabb választékban, csakis az **ujjonan megnyitott REICHARD-féle üzlethelyiségben, Wihs czukrászdájával szemben.**

Megrendelések gyász- és alkalmi (szalon) öltönyök, 24 óra alatt a legpontosabban készíttetnek el.

A nagyérdemű közönség becses látogatását és pártfogását kéri

teljes tisztelettel

FRIEDMAN GÁBOR.

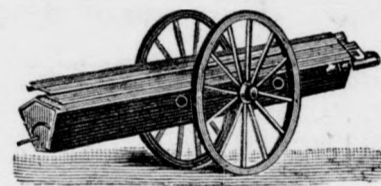
3-3

Jó irásu fiatal ember egy ügyvédi irodában azonnal felvétetik. Hogy hol? megmondja a kiadóhivatal.

FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntödeje Kassán, Vám-utca 12. szám.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legjobb tapasztalatok szemmel tartásával, czélszerűen s gondosan gyártott jóhírnevű gépeit, nevezetesen:

Sorvető és szóróvető gépeket.

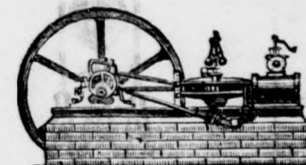
Szecs-kavagókat kézi v. járgányhajásra

Répavágókat és tenger-morzsolókat.

Olajsajtókat és olajmag-pörkölköket.

Őrlő és daráló malmokat.

Továbbá mindennemű szivattyukat, gőz-gépeket és gőzkazánokat. Szeszgyár-berendezéseket m. p. Hemze-főzők, kavarázó-készülékek, malata és burgonya-zuzókat stb.

Gépgyárunkban gyártmányainknak jelentékeny készletét tartjuk állandóan s bizományi raktárt

BEHYNA TESTVÉR uraknál S.-a.-Ujhelyben

Gazdasági gépeink képesek, valamint öntödének gyártmányai árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

3-6

Csak akkor valódi, ha a háromszögű palack az itt levő szalaggal (vörös és fekete nyomás sárga papíron) van elzárva.

Eddig fölülmulbatatlan!

Maager Vilmos-féle valódi

tisztított

7-24

Maager Vilmostól Bécsben.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgált és könnyű emészthetőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánlatik és rendeltek mindama eseteknél, melyeknél az orvos az egész testi szervezet, különösen a mell és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a nedvek javítását, valamint általában a vér tisztítását el akarja érni. — Egy üveg ára 1 forint, egy üveg fehér 1 frt 50 kr. és kapható a gyári raktárban Bécsben III/3. ker., Heumarkt 3, valamint az osztr.-magyar monarchia legtöbb gyógyszerházában.

S.-a.-Ujhelyben: csak **Élőssy E., Budal Ákos és Kincsesy P.** urak gyógyszerházában.

Főraktár és főelárúsítás az osztr.-magyar monarchia részére:

Maager Vilmos, Bécs, III/3., Heumarkt 3.

